



Mindenki, aki erényei és tehetsége révén kiáll: ne-
mes. És sokkal dicsőbb egy nevet tetteinkkel nagygyá-
tenni — mint azt örökölni. (Nagy Frigyes)

Vasárnap: március 1

A nap két: 6.42-kor
Nyugszik: 17.44-kor

Ára 16 fillér

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 47 (2911) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 február 28

Pártszövetség jött létre az Erdélyi Párt és a MÉP között

Megmozdulnak a külön pártiszervek. Bárdossy László a közös pártvezér

Győrffy-Bengyel Sándor miniszter beszámolója a közellátás helyzetéről

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Győrffy Bengyel Sándor közellátásügyi miniszter sajtóértekezleten ismertette a közellátás helyzetét. Elsősorban a kenyérellátással foglalkozott. Megemlékezett arról, hogy az utóbbi időben bizonyos csökkentést volt kénytelen elrendelni a fejadagokban. Ennek oka, hogy a legfőbb törekvés a meglévő készletekkel úgy gazdálkodni, hogy az ellátatlan lakosság ellátására a jövő termés betakarításáig elegendő legyen. Sajnálattal tapasztalta, hogy vannak lelkiismeretlen egyének, akik eladogatják fejadagjaikat. Ezt mindenképpen meg kell akadályozni, mert a kormány el akarja kerülni, hogy ilyen visszaélések miatt kénytelen napokat legyen kénytelen elrendelni.

A burgonyaellátásban ellátási zavarok mutatkoztak amiatt, hogy a hófúvások következtében a szállításban nehézségek voltak és a nagy hideg miatt nem lehetett a vermeteket kibontani. Miután az időjárás megenyhült, a szállítást meg lehetett kezdeni és a zavartalan ellátás máris megenyhült, a szállítást meg lehetett kezdeni és a zavartalan ellátás máris biztosítva van. A takarmányhiány miatt a gazdák elég sok burgonyát felettek, azonban ezt a hiányt is át lehet vészelni és kijelentheti, hogy a burgonyaellátással a jövő évig nem lesz baj.

A tojásellátás terén javult a helyzet

Az elmúlt évben a sertésjárány okozott nagy gondot. Az idén a helyzet fordított, van elegendő sertés, de nincsen kellő mennyiségű takarmány. Ez európai jelenség. Ez a helyzet arra kényszerít bennünket, hogy a meglévő készleteket minél gazdaságosabban használjuk fel. 140—150 kilós sertések hizlalásával elérjük azt az eredményt, amelyet a takarmánykészletek mellett a leg gazdaságosabban ki lehet hozni. Minden további hizlalás csak növeli az állat súlyát anélkül, hogy a feletett takarmány eredményét learathatnók. A 150 kilós sertés megérett arra, hogy több takarmányt ne kapjon.

Egyik legnehezebb probléma a zsr-ellátás kérdése. Vannak szerény készleteink, de ez még nem elegendő. Karácsonykor közölte, hogy kellő zsrkészlet esetén bevezeti országosan a zsr-jegyrendszert. Ez még nem következett be országos viszonylatban, de ahol a

készlet elegendő, ott a jegyrendszert bevezetik. Indokoltnak látszik az a gondolat, hogy a vaját és egyéb zsírdéket is zsrjegyre adják.

A tojásellátásban a nagy hidegek miatt átmeneti nehézségek voltak. A hideg enyhülésével a felhozatal megjavult és e téren nincsen ok aggodalomra.

Márciusban újabb népruházati akció kezdődik

Az ipari ellátás terén elsősorban a dolgozó nép ruhapótlásáról kívánnak gondoskodni. Az ellátási akció első részében három millió folyóméter szövet és pamutárut osztottak ki. Januárban egymillió pengő értékű kötött-szövött árut osztottak ki. Ugyanekkor meleg harisnya, érmelegítő és egyéb téli holmik kiosztására került sor. Az akció második részében 8—10 millió pengő értékű anyag kerül kiosztásra. Ennek lebonyolítása most van folyamatban. Ebben az akcióban már kabátokat, nadrágokat, bekecsket is adtak ki. A ruha ára 12 pengő, a nadrág ára 7 pengő 80 fillér. Ilyen olcsón sehol máshol nem lehet ruhához jutni. A jövőben az akciót kibővítik, még pedig úgy, hogy a vállalatoknál dolgozó ipari munkások és a mezőgazdasági munkások részére a munkaadók veszik meg az árúkat, illetve hitelt adnak a beszerzésre. A népruházati akció harmadik hulláma márciusban zajlik le és ennek során könnyebb áruval, főként asszonyok és gyermekek számára való ruházati cikkekkel látják el a lakosságot. Ezzel párhuzamo-

san szabásmintákat is adnak, hogy megkönnyítsék az egyszerűbb asszonyokat el-
készíteni saját és gyermekeik ruházatát. Nyersanyagot csak népi ruházatra adnak, luxusárura nem. Ki akarják használni a tömeggyártás előnyeit is, hogy az ellátás minél olcsóbb legyen. Széféle tipusban jelölték meg azt a keretet, amelyben a pamut, gyapju, kötött-szövött árú és a legfontosabb rövid-árú gyártása beilleszthető lesz. Ennek előnye, hogy a rendelkezésre álló anyagot oly mértékben tudják kihasználni, hogy egy év alatt 40 millió folyó méter ruházati anyagot állíthatnak elő. Ilyen módon a jelenleg rendelkezésre álló nyersanyagból nemcsak egy évig hanem azt meghaladó szükségletet is kielégíthetnek. A ruházatkodásban pontrendszer nem lesz. A jövőben csak standardizált áru gyártható. Gondoskodnak arról, hogy a gyárak áttérjenek erre az alapra. A ruházatkodási akciót a textilközpont fogja lebonyolítani. A nyersanyag utánpótlásra is meg van a kialakult terv.

Textilárú készülnék csalánból, mőselyem hozzáadásával

Megszervezik a csalánygyűjtést. A csalánból mőselyem hozzáadásával gyártanak textilárúkat. A közeljövőben a honvédség elhasznált ruháit is felhasználhatják az akcióra. Az elhasznált ruhák feldolgozása alapanyagát fogja képezni egyéb anyagok hozzáadásával az új szövetgyártmányoknak. A legolcsóbb gyapjuszövet ára méterenként 10 pengő lesz, a legdrágább 14 pengő. A közelmúltban alakult lábelleni-központot azért hívták életre, hogy olyan szerv legyen, amely központilag irányítja az ellátást.

A lábelleni-központ útján kerekken 5.200.000 pár cipőt juttatnak egy évben a közönségnek, ebből 4 millió 200.000 pár birtalpu, 750 ezer pár mütalpu és a többi úgynevezett mozaiktalppal ellátott cipők. 6 millió kétszáz ezer cipőt lehet fejeltet-

ni, talpaltatni. Sajnos, nincsen ennél több bőr. Az első hónapra előirányzott mennyiség készen van és rövidesen kiosztásra került. A gyártási munkába bevonják a kis és nagyipart egyaránt. Arra törekszünk, hogy fatalpu cipők gyártásával könnyítsük a helyzetet. Gondoskodunk, hogy a fogyasztók első áron jussanak japapucshoz páronként 3 pengő 80 fillérért. A termelést hetenként 5000 párral fokozzuk. A mütalpak nem váltak be, mert tartósságuk szempontjából sok kifogás merült fel. E téren türelmetlen állapotok voltak, amelyeken segíteni kell. A jövőben csak olyan anyagot lehet ki-
szolgáltatni, amelynek tartósságát a kereskedő legalább 3 hónapra garantálja. Rövidesen sor kerül a szappankérdés rendezésére is.

Magántulajdon az orosz földön

Irta: Dr. Paál Árpád

Nem robbanásos hírként jött, nem a háború óriási mozgásait, győzelmeit, pusztításait, sikereit, vagy összeomlásait jelzi. Nem is arról szól, hogy a világ külpolitikusaiknak egymással versenyző nagy birkózáiban melyik, milyen fogással került felül. Se a harctéri, se a diplomáciai események közé nem számít.

Hanem, ha jól meggondoljuk: ez események közé nem számít ugyan, de azok fölé igen. És igen érdekes, hogy az események fölé is úgy kerül, hogy a jövő események megalapozója kíván lenni.

Arról van szó, hogy a német felszabadítás alá került európai orosz területen megindítják a tavaszi gazdasági munkát. A német birodalom már megszervezte az elfoglalt orosz föld nagy részén, különösen Ukrajnában és Fehéroroszországban a polgári közigazgatást; messzibb keletre az egész európai Oroszország észak-déli hosszúságában a katonai közigazgatás tartja a polgári élet rendjét is. Mindkét közigazgatás területén a tavaszi gazdasági munka megkezdődik.

Ez még csak az illető közigazgatások gondosságát és szabatoságát jelzi, hogy tavasz jöttére szervezi az emberi munka és a természet együttműködését. Azonban még ennél is több történik. Mert a tavaszi gazdasági munkát a földhöz való — magántulajdon alapján kezdik, a húszéves kényszergazdálkodással szakítanak, az államtulajdonból egyes emberek tulajdonává visszaadott gazdaságokba indul meg a munka. Két tulajdonrendszer közül az egyik, a kommunista tulajdonrendszer megszűnik; helyébe lép az egyes egyén tulajdonjából folyó, magáért és családjáért dolgozó tulajdonosi felfogás.

Olyan ez, mint mikor a csatatéren robban össze két ellentétes erő, s az egyik, amelyik eddig helyzethatározó volt azon a területen, lehengerlően győz a másik, s az lesz tovább a helyzethatározó. A kommunizmus s a magántulajdoni rend közötti nagy viadalban az első nagy csata az orosz síkságon lefolyt, s az eredménye az, hogy az orosz síkságon a tavaszi gazdasági munka már a magántulajdoni rend kezébe került. Ez az az esemény, melynek jelentősége minden harctéri és diplomáciai esemény fölé emelkedik.

Megfontoltan kell belenézni ebbe az óriási mélységű fordulatba. A mostani nagy háború tulajdonképpen a világ rossz vagyoni elosztása és helytelen gazdasági módszerei miatt indult. A háború a feltorlódtott elégedetlenségek kifejezése. Az elégedetlenségek az uszorás és nyereszke-

helyzetekben lévő ellen támadtak. Ez úrszörasok és nyereszkesedők közé sodródott — természetellenes ellenére — a kommunizmus is, mert az általa összefogott szegény néprétegeket ingyenes napszámosává tette a korábbi világháború hadigazdagjainak. Ez a kommunizmus elvette a kisemberek tulajdonát, hogy a maga államgépezete urainak és hatalmasainak a tulajdonává tegye. Az ekként összefogott orosz nagytulajdon aztán közös üzletekbe kezdett az angol és amerikai nagytőkésékekkel, s az orosz nagytulajdon urai éppen olyan fényűző életet folytattak, mint a kapitalista nagytőkésék. Különbség csak az volt köztük, hogy a kapitalistáknak munkabérekkel is kellett törődniük, a kommunista nagytulajdonosok ingyen dolgoztatták népüket.

Ami tulajdonosi rendet ez a kommunizmus a néppel szemben és a nép ellenére megvalósított, — az vesztette el a csatát az orosz síkságon. A magántulajdoni rendszer ismét feldehült a tavaszi földeken, s minden gazdának reményeséget és biztatást ad, hogy a maga munkája nyomán a föld terméséből, a házi állatokból, a kertből, a mezőből, rétből, erdőből a maga biztos, elvehetetlen részére számíthasson, abból nehéz időkre és gyermekek sorsának istápolására fölöslegeket is biztosíthasson. Ezt jelenti a tulajdon eszméjének és valóságának visszatérése az orosz földeken.

De nem jelenti a korlátlan túllármát a magamé fölött. Mióta az anyagi világrand és az emberiség között az első összecsapás megkezdődött, s mikor ez már a multkori világháborúba tornyosult föl, azóta a magántulajdon képe a magába mererült gögből és önzésből sokat vesztett. Sőt már gyávasággá is halványodott. Ilyen gyávan lett tarsi a tulajdon elleni terrorizmusnak, mely tulajdonképpen a korlátlan rablóuralmat jelenti mindenki más tulajdona fölött. Ilyen két véglet között azonban van a magántulajdonnak hasznos, áldásos, jóságos változata is. Az, amelyik szelíven családcélú tulajdonnak is nevezhető; amely biztosítja az egyszerű embereknek és családoknak a földből, az országából való részesedését, azon az otthon békéjét és virágzását, munkahelyet és munkaanyagot ad, s a munka útján a kenyér biztonságát nyújtja úgy az egyéneknek, mint az ő utódainak, az egymásból nőző nemzedékeknek.

Az a tulajdon, amely ezt lehetővé teszi: magántulajdon, de mégse az egyéni önzés szervezete, hanem a legtermészetesebb emberi összetartás alapja és védelmezője. Tehát legalább is ez összetartás keretci határáig önzetlenség és szeretet van benne. S az teszi örökállandóságává. A magántulajdon a kommunizmus orosz véglete állami tulajdonnal helyettesítette, és így annyira megszüntette, hogy még az utolsó baromsít is kivette a falusi ember kezéből. A magántulajdon intézménye eljutott az ilyen legszűkebb megpróbáltatásig. Azonban e szűkebbben innen van olyan sor is a magántulajdonban, mely fokozatosan halad a merev magához szorításból a másnak osztás szeretetébe. Így emlékedett ki a magántulajdon intézménye az önző, a magának kaparó feljogásból a testvériség megérzése felé, a közösségek, a társadalmiasságok irányába.

A magántulajdonnak ez az átmenetese nem az orosz kommunizmus hatására történt. Sőt éppen az orosz kommunizmus volt a legridegebb ki-

fejezése, hogy a túlvitt tulajdonjog, államosított alakban miként válhatik az egyéni és családi élet megfojtójává. Lehet, hogy a tulajdonjogtalanságnak ez az ijesztő kifejezése menekülést idézett elő, mely a tulajdonjog szelidebb és egymást-szeretőbb formáit keresi. De az bizonyos, hogy az emberiség egész vajudó gazdasági rendszerében ilyen ijesztés nélkül is, belső ösztönből megvolt a keresés az egyéni tulajdon s a közösségi érdek összhangja felé. Megvolt századok óta, megvolt a magunk népének közbirtokossági és egyéb hasonló tömörüléseiben, megvolt a szegény emberek első szövetkezeti kísérleteiben is, melyek azóta csak egyre nőttek társadalomszervező jelentőségükben.

Most, amikor az új tavasz az orosz síkságon a népellenes államtulajdon megszüntetését hozza, biztosan várhatjuk hogy a becsület és szeretni tudó közösségi érzések új tulajdonfelfogása lesz ott urrá. A magántulajdon visszajön, de a maga átnemesedett valójában; megtisztultan az önzéstől, a nyereszkesedésvágyaktól, az egyéni és állami kapitalizmus uszora-hajlamaitól. A magántulajdon visszajön, de megerősödve jönnek vele azok a szövetkezeti és közösségi törekvések is, melyek a magántulajdon önző korszakában nem tudtak kellőleg érvényesülni. A magántulajdoni rend győzött a kommunista tulajdonellen-

Pártszövetség az Erdélyi Párt és a MEP között

A Budapesti Értesítő jelenti: Az Erdélyi Párt elnöki tanácsa és a párt országgyűlési képviselőinek csoportja, az újonnan beírvott erdélyi képviselők részvételével Budapesten ülést tartott, amelyen a kül- és belpolitikai helyzet tárgyalása után a következő határozatot hozta:

1. Az erdélyi Párt úgy találja, hogy Magyarország mai külpolitikai helyzete és azok az erőfeszítések, amelyek hazánkra a tengelyhatalmak oldalán a közeljövőben várnak, egyaránt a Kormányzó Úr és a kormányzat körüli szorosabb tömörülést teszik szükségesé. Az Erdélyi Párt megállapította, hogy a MEP és az Erdélyi Párt programja lehetővé teszi az azonos magartartást, a mai sorsdöntő idők által felvetett kérdésekben és ezért az Erdélyi Párt a kialakítandó nemzeti egység érdekében pártszövetségre öhajjt lépni a MEP-el és ennélfogva Bárdossy László miniszterelnök pártvezérségét magára nézve is elismeri.

2. A pártszövetség értelmében az Erdélyi Párt elnöksége állandó érintkezést tart a MEP elnökségével. A két párt törvényhozói az egyetemes magyar kérdéseket és az országgyűlés elé kerülő törvényjavaslatokat közösen tárgyalják és alakítják ki egységesen állásfoglalásukat.

3. A pártszövetség nem érinti az Erdélyi Párt nevét, programját, szervezeti, szabályzatát, jelvényét és teljes szervezeti önállóságát, vidéki és központi szervezeteit, kolozsvári központját és budapesti irodáját. A pártszö-

Apollo filmszínházban hétfőn nagy bemutató
Az utóbbi évek legnagyobb sikerű magyar filmje

Szücs Mara házassága

Főszerepben: Páger, Simor, Szörényi, Vizvári és Pethes
Vasárnap utoljára: **ELSODORI EMBER**

Belvárosi

Kölcsönkért férjek

Kacágo orkánt biztosítják: Simor Erzs, Szilassy László, Vaszary P., Bilicsy I., Pethes F., Juhász.

Jane Withers zenés vigjátéka

Arizonai vadmacska

a CASINOBAN

nességén, de győzött egyuttal azokon a túlzásokon is, melyek a magántulajdon kizsákmányoló szabadossággá tették.

Ezt a mindenirányú győzelmet jelenti, hogy tavaszkor az orosz síkságon a magántulajdoni rend alapján kezdenek hozzá a falusiak a mezői munkához.

pártokhoz fordul azzal a kéréssel, függeszték fel a pártharcokat a háború tartamára, hogy a nemzet teljes erejét ebbe a küzdelembe vehessék.

Hétfőn az egész országban ki kell függeszteni a hatósági árakat

A MTI jelenti: A közellátásügyi miniszter elrendelte, hogy a legfontosabb gazdasági árucikkek legmagasabb árát felülmúló kékszinű hatósági árjegyzéket folyó évi március hó 2-án reggel 8 órára az ország egész területén a vidéki városokban és falvakban ki kell függeszteni.

Fej-



és derékfájás, idegesség, émelygés, tisztátalan teint gyakran csak az emésztési zavaroknak következménye. Ilyenkor is kell a **DARMOL**

Tengeri ütközet volt a japán erők és az ellenséges hajóhad főereje között

Három rombolót és egy cirkálót elsüllyesztettek a japánok

Tokióból jelenti (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelenti: A japán főhadiszállás közleménye szerint pénteken délután 6 óra tájban a Japán vizein működő haditengerészeti erők érintkezésbe kerültek az ugyanazon a területen működő vegyes ellenséges hajóhad főerejével. A lezajlott ütközetben — mint a hivatalos közlemény mondja — elsüllyesztették az ellenség egyik cirkálóját és 3 rombolóját. Az ellenséges hajóhad maradványait üldözik.

Tokióból jelenti (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelenti: A Domei-iroda közlése szerint a japán haditengerészeti bombázók, amelyek érintkezést kerestek az ellenséggel, nagy hajóhadra bukkantak. Február 27-én Batávia vizein egy „Exeter” osztályba tartozó cirkálót felgyújtottak és hárképtelenné tették. Egy másik japán tengerészeti repülőkötelék ugyanaznap Batávia kikötőjétől 30 mérföldnyire ellenséges hadihajókat vett észre és egy másik „Exeter” osztályhoz tartozó cirkálón két bombatalá-

latot ért el. Valamennyi japán repülőgép sértetlenül tért vissza. A többi ellenséges cirkáló elmenekült.

Tokióból jelenti (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelenti: A császári főhadiszállás közli: A japán tengerészeti harcierők február 27-én reggel egy repülőgépnyahajóból, két cirkálóból és hat rombolóból álló ellenséges hajóhad-kötelleket észleltek Otori sziget magaságában. Otori szigeterőd ügyi azonnal tüzet nyitottak és egy cirkálót felgyújtottak. Találat ért egy rombolót is. A japán tengerész légiere az egyik nagy cirkálón ért el bombatalálatokat és öt ellenséges repülőgépet lelőtt. Egy japán űrhajó elsüllyedt.

A KÉPKIÁLLÍTÁS

március 1-én vasárnap este zárul az EMKE szállóban.

Szabó Ferenc

gyorsíró- és gépiró iskolájában Rákóczi-ut 12. III. em. Baross Szövetség, március 3-án **ui tanfolyam kezdődik**

XI. évf. Szombat, 1942. február 28.

A Newyork Times jelenti:

Burmában a helyzet kétségbeejtő

— Rangoon a „kisértetek városa“ lett. — A japánok mindenütt kezükben tartják a kezdeményezést

Stockholmból jelentik: (NTL.) A rengooni menekültek az Associated Press jelentése szerint elmondták, hogy Rangoon a „kisértetek városa“ lett és a városban csak néhány katonai és rendőr tartózkodik. Rangoon egymást követő robbanások és tüzek zaja tölti be.

Buenos Airesből jelentik: (Stefani.) Newyorki jelentés szerint a Newyork Times közli, hogy a burmai út megszakítása, Rangoon kiürítése és Jáva rászágos helyzete súlyos gondokat okoz az angol-amerikai haditanácsnak. A lap szerint a burmai helyzet kétségbeejtő. A japánok mindenütt kezükbe tartják a kezdeményezést és válogathatnak abban, hol folytassák támadásaikat. (MTL.)

Bernből jelentik (MTL.) A Stefani Iroda jelenti: A Neue Zürcher Zeitung londoni tudósítója szerint angol politikai és katonai körökben nagy aggodalommal tekintenek a japán hadsereg ázsiai előnyomulására és lehetségesnek mondják, hogy a japánok Kalkuttát, Madrast és Ceylont is elérik.

Saigonból jelentik (MTL.) A Stefani Iroda jelenti: A Sanfranciskói rádió szerint a Burmában lévő brit csapatok helyzete súlyosbodik, mert a japánok jelentős csapatereősítéseket kapnak Singapurból.

„Romboló és fölperzselő“ bizottság alakult Ausztráliában

Stockholmból jelentik: (NTL.) Az Aftonbladet londoni jelentése szerint az ausztráliai kormány bizottságot létesített, amely felel azért, hogy egy esetleges japán támadás alkalmával az elégetés politikáját százszázalékos végrehajtsák. A bizottságnak különleges romboló járőrökkel kell kiképezni, amelyek kötelesek gondoskodni a fontos berendezések elpusztításáról. (MTL.)

Tokióból jelentik: (NTL.) Jól értesült körökben kijelentették, hogy a felperzselő föld angol-holland taktikája csupán vigasztalásra alkalmas az angolok és hollandok számára, mert amint a japánok egy területet elfoglalnak, nyomban újra üzemképessé teszik az olajforrásokat és egyéb berendezéseket. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy a japánok most a Csendes-óceán déli részén már ellenséges üzemanyagot használnak fel harcaikban. (MTL.)

Bernből jelentik: (NTL.) Mint az

angol hírszolgálat Washingtonból közli, a hadügyminisztérium közölte, hogy a 7400 tonnás Presor nevű tartályhajót esütörtök este az atlanti partok előtt torpedó találattal elsüllyesztették. (MTL.)

Néger zászlóalj szervez a washingtoni hadügyminisztérium

Genfből jelentik: (NTL.) Newyorkból jelentik, hogy a hadügyminisztérium hozzájárult ahhoz, hogy hat néger zászlóalj szervezzenek. A négerket katonai rendőrségként használják fel. (MTL.)

Stockholmból jelentik (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint az

Német ellentámadás a keleti hadszíntéren

Charkovtól keletre benyomultak a szovjet állásokba és nagy pusztítást végeztek. Meghúsultak a szovjet támadási kísérletek a kercsi arcvonalon

Berlinből jelentik (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: Február 25-én Charkovtól keletre a német csapatok ellentámadásba mentek át és benyomultak a bolsevisták hadállásaiba és megsemmisítettek több szovjet géppuskát és gránátvetőt legénységével együtt. A német légiőrről vállalkozásai során a túlerőben levő ellenséges gépek közül 13 gépet lelőtt.

Berlinből jelentik: (NTL.) Katonai részről kapott értesülés alapján a következő részleteket közlik a Krim-félszigeten folyó elhárító harcokról: Mindkét krimi arcvonalon a bolsevisták támadásai esütörtökön a kora reggeli órákban heves tüzériai harcok után megkezdődtek és egész nap tartottak. A bolsevisták századai és zászlóaljnyi erőkkel ismételt támadásokat intéztek a német és román állások ellen a szevasztopolai és kercsi

arcvonalon. A szövetséges csapatok részben nyomban megindított ellentámadásokkal mindenütt visszaverték őket. Az ellenség nagy és véres veszteséggel fizette meg balul végződött támadásait. A sikeres elhárításban kiváló szerepet játszott a német tüzériai, mely szétzúzta az ellenség támadó hullámain, tú alatt tartva az ellenség tüzériai állásait és repülőtereit Szevasztopol mellett. A német légi kötelékek esütörtökön különösen a keleti arcvonal északi és középső szakaszán fáradhatatlanul támadták az ellenséges járműoszlopokat és tüzériai állásokat. Harci repülőgépek erős vadászpilóták kíséretében súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek. Mind a két arcvonalon hatásos mély támadásokkal széjjelszörték az ellenséges csoportosulásokat és utánpótlásokat. (MTL.)

Német zuhanóbombázók súlyos csapást mértek a Szovjetre

Helsinkiiből jelentik (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: A finn hadijelentés ezeket mondja: A keleti harctér déli részén vadászaink lelőttek hat ellenséges vadászgépet és három megrognálták. Egy gépünk elveszett.

Berlinből jelentik: (NTL.) Erős német harci és zuhanó bombázó rajok február 26-án megint rendkívül súlyos csapást mértek a szovjetre. A keleti arcvonal középső és északi szakaszán jártak a támadások különösen sikerrel. Itt erős vadászrajok is beavatkoztak a küzdelemben.

A légitámadások hatását mutatja az ellenségnek anyagban elszenvedett súlyos vesztesége. Eddig beérkezett jelentések szerint ezeken a részeken 13 ágyut, 18 páncélost és 335 gépvontatású járművet semmisítettek meg. (MTL.)

Algecirásból jelentik: (NTL.) Mint Gibraltárból jelentik, a brit erődben az utóbbi időben növekedett a romboló cselekmények száma. A hatásá-

gok ezért megerősítették a hadikikötőt és a repülőterre átalakított régi lövészgyárat felügyeletét. Két nappal ezelőtt ismét két repülőgépet súlyosan megrongáltak. (MTL.)

Amsterdamból jelentik (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: A londoni hírszolgálat szerint a brit tengernagyi hivatal közölte, hogy a „Belmont“ rombolót elsüllyesztették. A romboló eredetileg északamerikai hajó volt és most angol lobogó alatt hajózott.

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 636. közleménye: A kedvezőtlen időjárástól akadályozott légiőrről Tobruk kikötő berendezéseit és Malta repülőtereit bombázta. A Tripoli és Benghazai cileni ellenséges légitámadás súlyosabb kárt nem okozott. Egy tengeralattjárónk nem tért vissza. Egy ellenséges gépet Messina légvédelmi ütegei kényszerleszállásra kényszerítették. (MTL.)

Teljesen kizárják a zsidókat a francia népközösségből

Párizsból jelenti az NST: Párizsban és a megszállt francia területeken új szigorú intézkedéseket várnak a zsidók ellen. Azzal számolnak, hogy Nagy-Párizs területén számos zsidót letartóztatnak. Arról beszélnek, hogy 45.000 zsidó kerül gyűjtőtáborba. A megszállt és meg nem szállt terület között tárgyalások vannak folyamatban abból a célból, hogy a zsidókérdést egyöntetű rendelkezésekkel rendezzék. Arról van szó, hogy a zsidókat mindenütt kizárják a francia népközösségből és az egyes városokban külön ghettókat létesítenek a zsidók számára.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hôtel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári árak!



Továbbra is feszült a francia-amerikai viszony

Vichyből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Illetékes francia körökben továbbra is nagy tartózkodást tanúsítanak a francia-észak-amerikai kapcsolatok kérdésében. Amit ebben a tárgyban mondani lehet — jegyezték meg e körökben — így fogalható össze: Washington és Vichy között az érintkezést állandóan fenn tartották azokkal a különféle megbeszélésekkel, amelyeket egyfelől Leahy tengernagy Petain tábornaggal és Darlan tengernaggal, másfelől a washingtoni francia nagykövét Sumner Welles helyettes külügyminiszterrel folytatott. Az Egyesült Államok által a francia politikáról, különösen Franciaország birodalmi politikájáról kért felvilágosításokat a kívánatos nyíltsággal megadták. Ebből megállapítható, hogy nem változott meg Franciaországnak a francia tengerentúli birtokok ügyében tanúsított magatartása, valamint az az elhatározása, hogy komoly esetben megvédelmezzék a birtokokat. Vichyben remélik, hogy az északamerikai kormány által adott magyarázatok alkalmasak arra, hogy fenntartásuk a kölcsönös megértés légkörét, amely mindig jellemezte a francia-északamerikai kapcsolatokat.

Egy évvel ezelőtt csatlakozott Bulgária a hármasegyezményhez

Szófiából jelentik (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Vasárnap Bulgáriában nagy ünnepségek lesznek abból az alkalomból, hogy Bulgária egy évvel ezelőtt csatlakozott a hármasegyezményhez.

Szófiából jelentik (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Boris király Daszkalov hadügyminiszternek, a vezérkar főnökének és több tábornoknak kíséretében pénteken hadgyakorlaton vett részt, amelyen a bolgár hadsereg néhány csapatte szerepelt. A király megelégedését nyilvánította a gyakorlat felett.

Rendeletek a Hivatalos Lapban

Milyen levest lehet kiszolgálni kávémérésekben?

Budapestről jelenti a MTI: A Budapesti Közlöny szombati száma közli az iparügyi miniszternek a bedolgozó iparosok részére a munkabérből megállapításáról szóló rendeletét.

A Hivatalos Lap szombati száma közli a kereskedelem és közlekedésügyi miniszter rendeletét a kávémérésekben levest kiszolgáltatásának engedélyezéséről. A rendelet szerint engedélyezett ételken és italokon kívül legfeljebb kétféle levest szabad kiszolgáltatni. Kávémérésekben csak rántott levest, továbbá rántással készült bab, lencse, borsó, burgonya, paradicsom és más főzelék-levest szabad felszolgálni. A levesbe aprólékot és szárított tésztát nem szabad befőzni.

Torlódás lesz!

most tisztította
tavaszi kabátját, ruháját

VÉGH

cégnél

Bémer-tér
Szent László-tér 10
(Hóldas templomnál)
Lilium-utca 13

„Magyarország és Bulgária a jövő nemzedéke előtt még nagyobb tekintélyre tesz szert“

Vitéz Szombathelyi Ferenc nyilatkozata a bolgár főváros elhagyásakor

Szófiából jelentik: (MTI) Vitéz Szombathelyi Ferenc vezérezredes, a magyar vezérkar főnöke a bolgár főváros elhagyása előtt az Útró című lap munkatársának a következőket mondta:

Bulgáriai látogatásom és az a körülmény, hogy ennek az országnak népet közvetlen közletről láthattam, rendkívül megelégedéssel tölt el. Mint a honvéd vezérkar főnöke, miután személyesen meggyőződtem a bolgár nép és a bator bolgár haderő Magyarország irányában megnyilvánuló érzelmeinek őszinteségéről, kötelességemnek tekintem, hogy a bolgár és

magyar haderők közti kapcsolatokat erősebbé tegyem. A bolgár és magyar haderőknek meg van a helye és feladata ebben a gigantikus harcban, amelyet a tengely folytat az új rendért, a békéért és az igazságért. A két haderő egyre növekvő hittel bízik a győzelemben és visszautasítja az ellenséges propaganda támadásait.

Magyarország és Bulgária a jövő nemzedéke szemében még nagyobb tekintélyre fog szert tenni. Ebben a harcban a magyarok és bolgárok testvérként egységesen maradnak, mert bizton tudják, hogy közös harcukat győzelem fogja követni.

Daladier a volt francia vezérkar tette felelőssé a hadseregben mutatkozott hiányokért

Folyatják a riomi per főtárgyalását

Riomból jelentik: (OFI) Péntek délután a vádlottak Daladierral együtt bevonultak a tárgyalóterembe. Az elnök felolvasta a bíróság választ, amely elutasítja Daladier és Blum ügyvédjének indítványát. Daladier ügyvédje tiltakozott a bíróság végső ellen. Ezután megkezdte Daladier kihallgatását. A háborús hiányos előkészület miatt 1939 augusztus 23-án a minisztertanácsban tanúsított magatartása miatt vonták felelősségre. Az elnök megkérdezte, hogy miért ellenzte 1935-ben a fiatal korosztályok zászló alatt való tartását. Daladier azt válaszolta, hogy 1934 óta nem a hadsereg létszámát kellett növelni, hanem a fegyverkezést kellett kifejleszteni. Közölte, hogy amikor nemzetvédelmi miniszter lett 29.600 volt volt és a háború kitörésekor 37.000.

Daladier, a volt francia vezérkar tette felelőssé a hadsereg felszerelésében és kiképzésében mutatkozott hiányokért. Azt állította, beigazolhatja, hogy a meglévő anyagot a vezérkar részben egyáltalán nem használta fel, úgy hogy ez az anyag a döntő pillanathoz hiányzott az arcvonalon. A vezérkar tette felelőssé azért is, hogy nem állították fel páncélos hadosztályokat és utalt azokra a nézeteltérésekre, amelyek a fegyvernem felhasználására vonatkozóan az illetékes katonai parancsnokságok között felmerültek. A nézeteltérések nagymértékben megakadályozták a páncélos hadosztályok felállítását. A páncélos hadosztályok önálló fegyvernemként való felállítását nem egyezett meg a franciák hadielemével.

Hivatalos nyilatkozat a nyilaskeresztes párt legutóbbi belső válságáról

Budapestről jelentik: A Nyilaskeresztes Párt belső válságával kapcsolatban Maróthy Károly képviselő pénteken este a következő nyilatkozatot tette közzé: „A nyilaskeresztes pártban történetekről írott tudósítások különféle egymásnak ellentmondó kombinációkban láttak napvilágot. Az is egészen természetes, hogy tárgyilagos közlések híjján pártállás és lapállás szerint elképzelés lehetett csak az egyetlen alapja a híreknek. A nyilaskeresztes pártban a tegna-

p nap folyamán tisztázódott a helyzet. Hubay Kálmán és Ruszkay Jenőn kívül nem tagjai a pártnak Andráka Ödön, Keck Antal, Mokesay Dezső, Széchenyi Lajos, Rapesányi László országgyűlési képviselő, Tanos Dezső budapesti főkeiretvezető. Tagjai maradtak a pártnak Abonyi Ferenc, Budinszky László, Csia Sándor, Eitner Ákos, Eitner Sándor, Gaál Csaba, Gosztonyi Sándor, Halmay János, Haála Róbert, Sz. Kovács Gyula, Krantz Raimund, Matolesy Mátyás, Matolesy Tamás, Serényi Miklós, Süttő Gyula, Szögi Géza, Szőlősy Jenő, ifj. Tatár Imre, Tauffer Gábor, Tóth János, Vaina Gábor, Zeöld Imre, Péter, Zsámboky Pál, Koltay József és Maróthy Károly. E kiválások nyomán sem kilépőlevelek, sem szenzációk nincsenek.

A nyilatkozat ezután azt magyarázza, hogy a nyilaskeresztes párt miképpen értelmezte Matolesyéknek a kor-

mányzóhelyettes választó országgyűlésen történt megjelenését és végül annak a meggyőződésnek ad kifejezést, hogy bár a kilépések számbavehető veszteséget jelentenek a nyilaskeresztes párt, de az események nem jelentik végleges akadályát annak, hogy a szélső jobboldal megtalálja a közös utat.

„A megnagyobbodott Magyarország meg fogja oldani a zsidókérdést“

A Nagyvárad február 24-iki száma Sz. S. aláírásával megjegyzést közölt Szabó János kömüves, országgyűlési képviselő felszólalásához, amelyben az a magyar munkásság és a Magyar Párt, illetve Magyar Népközösség viszonyának alakulását ismertette. Szabó János nyilatkozatot tett közzé lapunk február 26-iki számában, amelyben erőlesen visszautasítja a rosszindulatú félremagyarázást és még erősebben szembeszáll azzal a gyászos kísérlettel, hogy ennek kapcsán a „magyar-zsidó“ mesét újra felmelegítsék.

A Nagyvárad zsidóvédő megjegyzéséhez a kolozsvári Ellenzék is hozzászólt és a következőket írja:

„A cikkírónak igazán gratulálnunk kell ügyességéhez, amellyel a zsidóságot ismét becsmérlte a „magyar egységbe.“ Nem a mi feladatunk, hogy tisztázzuk a volt Magyar Pártnak a zsidókérdéssel szemben elfoglalt álláspontját. De afelől biztosíthatjuk lapársunkat, hogy „politikai életünk legmagasabb fórumán“ (ahol egyelőre megalkották Európában elsőnek az összeomlás után, egyebek között a numerus clausus), soha sem képzelték el a „magyar egységet“ magyar-zsidó egységnek. Hogy a nagyvárad városán egybegyűlt urak mennyiben azonosítják magukat a „Nagyvárad“ cikkével, nem tudjuk. De tudjuk azt, hogy a történelem néhány lapja teleíródott az elmúlt évtizedekben és lezárult az erdélyi magyarság életének is egy fejezete. A megnagyobbodott Magyarország pedig meg akarja és meg fogja oldani a zsidókérdést. Nagyrészt a zsidóságtól függ, hogy hogyan. Értse meg végre a zsidóság, hogy itt egy történelmi műtét beavatkozásra van szükség, amelyet mindenképpen végre kell hajtani. Tudjuk, hogy ez a műtét fájdalommal jár. Fájdalmakkal különösen azok számára, akik egynek vallották magukat a magyarsággal. Nem tudunk egyebet mondani nekik, mint, hogy viseljék el méltósággal a fájdalmukat. És ha valóban magyaroknak érezték magukat, vessék alá magukat önként a műtétnek, amely egy nemzet számára — amelynek keblén haterceves vándorlásuk során megpihentek. — meghozza a gyógyulást és az élet friss lehetőségét.“

Ezeket írja az Erdélyi Párt hivatalos lapja, a kolozsvári Ellenzék. Kiváncsiak vagyunk, hogy ezek után a zsidóvédő megjegyzés írója, Sz. S. milyen oldalról érkező véleménynek minősíti az Ellenzék hozzászólását? Lehet, hogy kétségbevonja illetékességét — mondom — hogy ilyen „szélsőséges“ gondolkodás nem lehet hivatalos álláspont.

tiha
ri
m
le

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a MAGYAR LAPOK-at.

XI. évf. Szombat, 1942. február 28.

Az utolsó orosz cár és családjának legyilkolása

Szemelvény I. Keller és H. Andersen: „Der Jude als Verbrecher” c. könyvéből

Az orosz cseka egyik leggyalázatosabb és leggyávább cselekedete a cári család legyilkolása volt. Alábbi sorok a tragédia utolsó felvonását ismertetik hiteles feljegyzések nyomán.

1917 augusztus 14-én a cári családot Tobolszkba szállították. Ez volt Raszputin szülőháza. 1918 április 26-án pedig Tobolszkból Jekaterinburgba kísérték a volt uralkodópárt.

Itt az Ipatjeff-házban teljesen elzárták a cári családot a külvilágtól és kiszolgáltatták a cseka zsidó gyilkos-szervezetnek. Az Ipatjeff-ház őrségének parancsnokságát a zsidó Jurovskij Jakab vette át. Ő volt Jekaterinburgban a cseka vezetője és egyben valóságos ura annak a városnak, amelyet annakidején Katalin, a nagy orosz cárnő alapított.

A gyilkosság másik felelős vezetője Jurovskij főnöke, Golosecekin Chaim, egy Vitebszk kormányzóságából származó zsidó volt. Szibériai száműzetésének idején, 1912-ben ismerte meg a cárgyilkosok társaságának harmadik tagját, az ugyancsak zsidó Szverdlov Jakab Mózes, aki a gyilkosság idején a bolsevista állam legmagasabb és legelőkelőbb tisztségét töltötte be: elnöke volt a szovjetek központi végrehajtó bizottságának és ugyanakkor Lenin és Sztalin mellett tagja annak a triumvirátusnak, amely korlátlanul uralkodott az egész országban. Ezenfelül még politikai titkára is volt a kommunista pártnak. Ez a kettős állása korlátlan befolyást biztosított neki a bolsevizmus állami- és párt-szervezetének minden terén. Szverdlov volt a tulajdonképpeni feje annak a bandának, amely a cári családot legyilkolta. Szverdlov bizalmasa és képviselője Jekaterinburgban Golosecekin volt, a kivégzést pedig Jurovskij vezette. Szverdlov halála után — egy moszkvai gyárban a munkások agyonverték — Katalin cárnő városát, Jekaterinburgot, dédunokájának, II. Miklós cárnak gyilkosáról „Szverdlovsk”-nak nevezték el. (Jekaterinburg még ma is Szverdlovnak, a zsidó gyilkosnak a nevét viseli.)

Golosecekin az urali terület katonai biztosa volt. Jurovskijhoz rokoni és „baráti” kötelék fűzte. Eredetileg fogorvos volt, majd Jekaterinburgban fényképész és órász; a bolsevizmus uralomra jutása után a városi szovjet tagja és igazságügyi népbiztos lett. A jekaterinburgi cseka élén Golosecekin, Jurovskij és egy harmadik zsidó, Bjeloborodov, állottak.

A gyilkosság 1918 július 16-áról 17-ére átrradó éjjel történt.

Magát a cárt, az Orosz Birodalom

urát, az ortodox egyház fejét Jurovskij sajátkezűleg lötte agyon. Alexej trónörökös még több sortűz után is életben volt, erre vele is Jurovskij végzett három revolverlövéllyel.

A gyilkosság lefolyásáról Medvedeff Pál, Golosecekin bizalmasa és a gyilkosság részese, a következő vallomást tette Kolesak tengernagy vizsgálóbírája előtt:

„Ma az egész családot agyonlőjük”

„Július 16-án, este 7 óra felé Jurovskijtól azt a parancsot kaptam, hogy az öröktől vegyem el a revolvereket. Tizenkét Nagan-pisztolyt szedtem össze, ezeket bevittem hozzá és az asztalra tettem. Jurovskij már reggel eltávolította a kis inast és a Popoff-házban, az őrszemélyzetnél helyezte el. Minderre nekem semmiféle magyarázatot nem adott. Csak amikor a revolvereket átvettem, mondta: „Ma az egész családot agyonlőjük.” Este 10 órakor parancsot adott, értesítem az öröket, hogy ne üssenek lármát, ha lövöldözést hallanak. Ezt megmondtam az öröknek, azután visszamentem a házba. Éjjelkor Jurovskij felkeltette a cári családot. Felkeltek, felöltöztek és egy óra körül kijöttek szobáikból. Nyugodtak voltak, még csak nem is gondoltak veszélyre. Miklós karjában vitte Alexejt. Mindannyian bementek a ház végében lévő szobába. Néhányan párnát hoztak magukkal, a komorna kettőt is. Jurovskij szól, hogy hozzanak székeket, mire behoztak hármat. Ebben a pillanatban bejött a cseka két tagja. Amint később hallottam, egyikük Jermakoff volt Verch-Isszétből, a másikat nem ismer-

tem. Jurovskij, a segédje és a két férfi lementek a földszintre, ahová a cári család már lekisérték. Hét lett férfi is volt ott már. Jurovskij kiosztotta a revolvereket a hét lettnak, a két csekistának és a segédjének. Magának is megtartott egyet. Ezenfelül még Mauser-fegyvere is volt. A cárnő, a cár és Alexej leültek a székekre. A többiek a fal mellett állottak. Mindnyájan nyugodtak voltak. Néhány perc múlva Jurovskij átjött a szomszéd szobába, ahol én voltam és így szól: „Menj ki az utcára, nézd meg, nincs-e ott valaki és figyelj meg, hogy hallani-e a lövéseket, vagy nem.” Kimentem és mindjárt lövéseket hallottam. Mikor megint visszamentem a szobába, hogy Jurovskijnak jelentést tegyek, a foglyok különböző helyzetekben, nagy vértócsákban mind a földön hevertek. Mindannyian halottak voltak, csak Alexej sóhajtozott még. Jurovskij erre kétszer vagy háromszor rálőtt. A vérfürdő megpillantása olyan benyomást tett rám, hogy rosszul lettem és ki kellett mennem. Jurovskij azután azt a parancsot adta nekem, szaladjak ki az örökhöz és mondjam meg nekik, hogy ne nyugtalankodjanak a lövések miatt.

Egy régi bánya aknájába dobták a holttesteket

Távozás közben még két lövést hallottam. Az utcán Starkoffal és Oobryninnel találkoztam, akik felém siettek. Megkérdeztek: „Úgye, Miklóst ölték meg? Te vállaltad magadra a dolgot?” Azt feleltem nekik, hogy a saját szememmel láttam, amint Miklóst és családját agyonlőtték és hogy nyugtassák meg az embereket. Tehát magam láttam, hogy végeztek az ex-cárral, a feleségével, Alexandriával, a fiával, Alexejjével, a négy lányával, Botkin doktorral, a szakácsal, és inással és egy komornával. Mindnyájan több sebet kaptak, arcuk és ruhájuk tele volt vérral. Én magam a gyilkosságban nem vettem részt. Mikor visszamentem Jurovskijhoz a szobába, azt a parancsot kaptam, gondoskodjak emberekről, akik a holttesteket autóra rakják. Tíz embert hívtam oda, a nevüket elfelejtettem. A kocsiszínben álló két szánból hordágyakat rögtönöztek és úgy vitték ki a holttesteket az autóra. Az áldozatoktól elvették, ami a kezükben volt, levették a gyűrűket, karkötőket és két aranyórát. Mindent Jurovskijnak adtak. Az autót, amelyre a holttesteket felrakták, teherautó volt: még az este hozták be az udvarba. A holttesteket sűrű katonapozícióra tették és azzal is takarták

be. A posztót a kamrából hozták elő. Hogy a halottakat hová vitték, nem tudom. Nem is kérdeztem meg senkitől. Később Apajevszkben találkoztam az egyik csekistával, Jermakoffal és megkérdeztem, hová vitték a halottakat. „Verch-Isszeten túl, egy régi bánya aknájába dobták őket.” — felelte. Mikor a holttesteket elvitték, Jurovskij parancsot adott, hogy távolítsák el a padlóról és az udvarról a véryomokat, ami meg is történt. Jurovskij ezután visszament a szobájába. Én a Popoff-házba mentem, ahonnan csak reggel távoztam el. Az Ipatjeff-házat még július 20-ig őrizték, pedig már nem voltak benne a foglyok. De nem akarták a lakosságot felizgatni és ezért azt a hitet akarták kelteni, hogy a cári család még életben van. Július 17-én, mikor felmentem az Ipatjeff-ház első emeletére, mindent a legnagyobb rendtelenségben találtam. Jurovskij nem volt ott. Mikor megnéztem, hogy mi hever az asztalon, egy kis katekizmusban hatvan rubelt találtam tízrubelosekben. A pénzről nem szóltam senkinek, hanem magamhoz vettem. Július 21-én érkeztem vissza, a házat már nem őrizték. Július 24-ig Jekaterinburgban maradtam, 24-én vasúton Niznij-Tagilba utaztam.

Négy zsidó hajtotta végre a szörnyű gyilkosságot

A meggyilkoltak holttestét minden értéktárgytól és ékszertől megfosztották, a tetemeiket szétdarabolták, majd a „Négy fivér” bánya aknájában benzinnel leöntötték és elégették.

Július 17-én, este 9 órakor, a gyilkosok Jekaterinburgból táviratot küldtek a népbiztosok tanácsának, a moszkvai gyilkos központnak. A távirat így hangzott:

„Közöljétek Szverdlovval, hogy az egész családnak ugyanaz lett a sorsa, mint a családfőnek. Hivatalos közlés szerint a család az elszállítás közben pusztult el.”

A cári családnak négy zsidó (Jurovskij, Bjeloborodov, Golosecekin és Szverdlov) által Jekaterinburgban történt meggyilkolása az emberiség egész történelmének egyik leggyalázatosabb gonoszította. A gyilkosokat a legalávalóbb, legközönségesebb állatiasság ösztönözte tettük elkövetésére. De engedjük át a szót fajtestvérünknek, Szimanovicnak:

„A cári család meggyilkolásánál Jurovskij bolsevista népbiztos döntő szerepet játszott. Őt is a nyereségvágy vezette.

Jurovskij foglalkozása szerint ékszerész volt. A cári család Jekaterinburgba történt átszállítása után népbiztos lett belőle és megbízták a cári család őrségével. Jurovskij a foglyoknak engedélyt adott, hogy ékszereik egy részét eladják barátjának, Krumnosznak (= görbe orr). Ilymódon sikerült megtudnia, hogy a cári család még mindig felbecsülhetetlen értékű ékszerek birtokában van. Nagymértékben nyugtalanították azok a hírek, melyek szerint a szovjetkormány azt tervezi, hogy a cárt Moszkvába szállíttatja és ott forradalmi törvényszék elé állítja; másrészt pedig arról értesült, hogy a monarchisták ki akarják szabadítani a cárt. Neki egyik lehetőség sem volt inyere és ezért Bjeloborodov és Golosecekin népbiztosokkal elhatározta, hogy meggyilkolja a cári családot, hogy ékszereiket megkaparintassák (!)

Jurovskij meg is szerezte az uralkodócsalád ékszereit és a szákmányon Bjeloborodovval és Golosecekinnel osztzkodott. Az ékszerek foglalatát össze törték ez eldobták.

Ezeket a részleteket Golub Simon ékszerésztől tudtam meg, aki a fentebb említett Krumnoszt jól ismerte. A cári család meggyilkolásának idején Golub Jekaterinburgban tartózkodott. Sőt, a gyilkosság éjjelén annak a háznak a közelében volt, ahol a bűntény történt és maga is hallotta a lövöldözést és kiáltást. Jurovskij elmondta neki, hogy az első sortűz után a leányok nem mind haltak meg és erre a katonák szorongókkal végeztek velük. Azt is elmondta, hogy a leányok még védekezni is próbáltak.

A gyilkosság színhelyén tehát mint a döggeszélyük, három „ékszerész” jelent meg, hogy hozzájusson a lemezárólt cári család ékszereihez. Ezek nem „forradalmárok”, nem is „merénylők”, hanem közönséges rablógyilkosok és hullarablók, akik a gyalázat és alávalóság utolsó fokát is elérték.

Nyomravezető adatok jutottak a vizsgálat birtokába a Pápen elleni merénylet ügyében

Berlinből jelentik: (NTL.) Német illetékes helyről közlik: A Pápen nagykövet elleni bombamerénylettel kapcsolatban kijelentették, hogy már is néhány olyan adat birtokába jutottak, amelyből megállapítható, hogy valószínűleg merre vezetnek a nyomok. Itteni politikai körökben abszurdumnak minősítették az angol-szász propagandának azt a kísérletét, amely úgy akarja beállítani a merényletet, mint ha az német kezdeményezésből, a német-török kapcsolatok megzavarása céljából történt volna. (MTL.)

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

AZ „UJ EURÓPA” GAZDASÁGI LEHETŐSÉGEI

Földrajzi és gazdasági egység. Tervgazdálkodás, önellátás.

Az alábbi rendkívül érdekes cikket az „Uj Európa” című, most indult névű folyóirathoz vettük át. A cikk szerzője a magyar közgazdasági életnek egyik lekválóbbs ismerője s fejtegetései már csak azért is nagy figyelmet érdemelnek, mert a háború utáni boldogabb Európa gazdasági lehetőségeibe engednek igen vigasztaló bepillantást. (Szerkesztőség.)

Az elmúlt évszázadban, de különösen a világháború utáni két évtizedben Európa politikai rendszere az volt, hogy London Párison keresztül tartotta „kézben” Európát és illesztette bele világhatalmi rendszerébe. London az egész világ gazdaságának központja, övé volt a világ egyharmada és övé a világ nyersanyagkincsének negyötöde. A londoni City a pénzvilág középpontja — a liberáliskapitalizmus rendszerében a pénz pedig hatalmat jelentett. A világháború előtt a kihelyezett hosszulejártú brit tőke 4 milliárd fontra — 120 milliárd pengő — rúgott, amit külföldön fektettek be, amelyből 53% Észak- és Dél-Amerikára, 16% Ázsiára (főleg India), 14% Afrikára esett és csak 5% jutott az európai államokra. Az európai államok jórésze kölesönt főleg a háborúban meggazdagodott Amerikától kapott s Párizsból csak a kisanant államok és Lengyelország kaptak kölesönöket, ezek az összegek azonban n. n. „politikai kölesönök” voltak. Ezekkel építették alá azt a politikai rendszert, amellyel Európa politikai „egyensúlyát biztosították”. Párizs állt London szolgálatába olyan értelemben, hogy az európai erők megosztva, élesen egymással szembeállítva az „egyensúlyt” fenntartsa, a valóság pedig az volt, hogy Európa erejét önmagán belül közbücsítették, miközben Anglia a Rotschildokkal zavartalanul uralkodott az egész világ felett.

A régi Európában nem a „nép”, hanem a „tőke” volt a fontos a liberáliskapitalizmus lényegének megfelelően. A kihelyezett, a befektetett tőkék maximális haszna volt a fő és a tömegek életszínvonalára nem sok gondot fordítottak. A faji öntudat, a közösségi gondolat ismeretlen fogalmak voltak. A liberáliskapitalizmus lényegének megfelelően az emberben, a népből csak a termelés egyik tényezőjét látták, amely rangsorban a termelés másik tényezője, a tőke mögé került. A gazdag Angliából áramlott a tőke a kincses Amerikába jó „befektetést” keresve, a termelés másik tényezőjét, a munkást pedig előteremtették a „szegény” európai országokban: 15 millió orosz, 3 millió magyar vándorolt idegenbe, a századforduló évtizedében.

hogy a tőke és a munka találkozhassék. hogy a legnagyobb hasznot biztosítsa, — Angliának. Népek milliói váltak hontalanná, veszték el a fajta számára és hullottak bele a prosperity „angyjában” hevílő „amerikai nagy kohóba”, ahol elhamvadt a faj, nemzet, haza magasztos gondolata s megmaradt a sanyaru ott-hon emléke, meg az „új élet” célja — a dollár. A régi Európában még egy napon belül is a társadalmi választások választották el egymástól az embert, átháthatatlan szakadékokat teremtve társadalmi osztályok között. Jórészt a születés és a vagyon határozták meg az ember helyét és értékét. A társadalom egy csekély része „élvezte” csak a kultúra és civilizáció vívmányait, a széles tömegek számára nem igen volt más, mint munka, nehéz munka és felüldülést számára a politikai agitációk, a marxi tanok ígéretrozsái jelentettek. Ilyen körülmények között bontakoztak ki a liberálizmus évszázados uralma alatt a civilizáció nagyszerű vívmányai: utak, hidak, vasutak, gyárak, épületek, a haj csak abban volt, hogy közben teljesen megfeledeztek az emberről, a népi közösségről, az élet magasabb értelméről.

A liberáliskapitalista régi Európa helyére az Uj Európa lép. Az Uj Európa a közösség gondolata, a népi gondolat alapján egységet jelent: sem London sem Newyork nem szabja meg többé életét, mert az Uj Európa az európai népeké!

Az Uj Európa hatalmas földrajzi és gazdasági egységet jelent. Európa területe 11 millió négyzetkilométer, ebből az „európai Oroszországra” azonban 6 millió négyzetkilométer esik. Európának ez a része csak a földrajzkönyvekben szerepelt, mint „Európa”, a valóságban Oroszország eddig sohasem kapcsolódott bele Európa életébe. Az előző világháború előtt, a cári-Oroszország feudális berendezkedésével Európának olyan területe volt, amelyet nem lehetett a „civilizált” világhoz számítani. A liberáliskapitalizmus Európájába ez az évszázadokkal elmaradt feudális birodalom nem volt bekapcsolható. A világháború után pedig, a háborúban meggazdagodott Amerikával összefonódott, nála eladósodott Európától teljesen el-

szigetelve „építette” fel bolszevita rendszerét, minek folytán még csak lehetőség sem nyílott arra, hogy a víz és tűz világa összekapcsolódjanak. Oroszország földrajzilag tartozott csak Európához és hármely európai kérdésben felsorakoztatott adatok mellé zárójelben odakerült — „Oroszország nélkül”, mert úgyszólván semmiféle komoly gazdasági kapcsolat nem fejlődött ki a két rendszer között.

A bolszevizmus megsemmisítésével és az Uj Európa megteremtésével az európai Oroszország szerve része lesz Európának. A régi Európa tényleges területéhez, az 5 millió négyzetkilométerhez, most az európai Oroszország 6 millió négyzetkilométer területe is szervesen hozzákapcsolódik.

Az Uj Európa népessége 563 millió lelket számlál, benne 80 millió németet, 50 millió olaszt, 170 millió oroszot, 42 millió franciát és 14 millió magyart. Az európai nagy népek hatalmas egységes tengerével szemben a Brit-Birodalom 525 millió főnyi alattvalója áll, amelyből csak 9% — 47 millió — az angol és Ázsiában 390 millió, főleg indiai. Afrikában 61 millió főleg néger él, akik könnyen a „távolkelet angoljainak” a 100 millió japán népek vonzási és hatalmi körébe kerülhetnek.

Az Uj Európa hatalmas gazdasági egység is. Közismert, hogy a régi Európa túlszűfolt országai nyersanyag-szükségletük jelentős részét tengerentúlról,

	Oroszország	U. S. A.	Kanada	Argentína	Ausztrália	Oroszországon
Buza	575	208	85	60	46	399
Rizs	224	12	5	3	—	18
Árpa	91	51	19	3	2	77
Zab	176	150	52	7	3	212
Gabonatermékek	864	421	159	75	51	709

Oroszország gabonatermése tehát nagyobb, mint a tengerentúli nagy gabona termelő országok termelése. Az oroszországi termelés pedig még igen nagy mértékben fokozható.

De ásványokban is igen gazdag Oroszország. Az Ural hegység adja a föld legtöbb platináját. Rezet főleg az Ural és a Kaukázus szolgáltatja. Cinkeket a régi Kjelci kormányzóságban bányásznak. A világ higanykincsének jórésze szintén Oroszországban fekszik. Igen gazdag vasércekben is. Elsőhelyen állnak a dél-oroszországi bányák, a másik lelőhelye pedig az Uralban van. Gazdag vasérctelepek vannak még Novgorod és Finnország délkeleti részén is. A különleges acél gyártásához szükséges króm, mangán érc is bőven fordul elő az orosz hegyekben. Oroszország szénkészlete is igen nagy. A legjobb minőségű szénből, az antracitból világviszonylatban is vezet: Anglia 11 millió tonna, U. S. A. 22 millió és Oroszország 38 millió tonna antracit szénkészlettel rendelkezik. A mai kor egyik legfontosabb nyersanyaga az olaj, amelyben Oroszország, Mexikó után, első áll a sorban. Ezért Oroszországot a természeti kincsek tekintetében Amerikával szokták egyenlőnek venni.

A régi Európa Oroszországtól elszigetelve Amerikával, tengerentúli természeti kincseivel került szoros kapcsolatba, az Uj Európa azonban Oroszország bekapcsolásával szerves egységet fog alkotni, amelyben az emberanyag és a természeti kincsek nagyszerű harmóniája Európa népei számára talán még soha nem látott fejlődést biztosít.

Az Uj Európa gazdasági fejlődése ma még kiszámíthatatlan magasságokig fog elérni; egyszerűen azért, mert az Uj Európa gazdasági rendszerének alapján

Amerikából, Indiából, Afrikából kapták. A kanadai és argentinai búza, az indiai és délamerikai gumi, az amerikai és egyiptomi pamut, az ausztráliai gyapju, stb. stb. mind fontos nyersanyagok Európa számára. Sokan kérdezhetnék, hogyan lehet mindezt mellőzni a jövőben. Nyilván teljesen nem, de Oroszország bekapcsolódásával egész új helyzet áll elő, Uj Európa gazdaságilag önmagát ellátó nagy egységgé lesz. Nem szabad elfelednünk, hogy a Német Birodalom Darré agrárpolitikája a „termelési csata” sikeres megnyerésével ön-ellátását 80%-ig fokozta, Olaszország pedig a „búzacsatát” nyerte meg úgy, hogy korábbi évi 25 millió q búzabevitelét 3—4 millióra tudta redukálni. Az európai kontinens iparos országait ezenfelül a dunai agrár államok segítették. A Német Birodalom 33 millió hektár kiterjedésű mezőgazdasági területe mellett a dunai agrár államok — Magyarország, Bulgária, Jugoszlávia, Románia, — mezőgazdaságilag művelt területe 44 millió hektár és ezek az országok, az időjárástól függően ugyan, de jelentős exportfelesleggel rendelkeztek. Az amerikai kontinensnek agrárexport országai Kanada és az Egyesült Államok mezőgazdaságilag művelt területe 27 és 134 millió hektár. Az U. S. A.-ban és Kanadában pedig 130 és 14, összesen 144 millió ember él. Az európai Oroszország mezőgazdaságilag művelhető területe ezzel szemben 639 millió hektár, amelyből csak a szántó 224 millió hektár és rajta csak 170 millió ember él.

Oroszország és a tengerentúli országok termelése a következő képet mutatja az 1935—39. évek átlagában millió métermázsában:

	Oroszország	U. S. A.	Kanada	Argentína	Ausztrália	Oroszországon
Buza	575	208	85	60	46	399
Rizs	224	12	5	3	—	18
Árpa	91	51	19	3	2	77
Zab	176	150	52	7	3	212
Gabonatermékek	864	421	159	75	51	709

nem a tőke maximális haszna áll, hanem az erőforrások — munka, természeti kincsek, tudás stb. — maximális igénybevétele a minél nagyobb termelés érdekében, mert ez vezet el a néptömegek legnagyobb életszínvonalához. Az Uj Európában a háború után nem fenyeget „gazdasági válság”, a munkanélküliség, mert minden munkát kéz dolgozik — alkot, épít. A különbség csak az lesz, hogy tengeraltjárók, tankok és repülőgépek helyett kistraktort, népaútót, vetőgépet stb. fognak gyártani és erődítmények helyett egészséges lakásokat, tengerparti munkáshoteleket „nép színházakat” építenek stb.

Az Uj Európa gazdasági fejlődését tervgazdálkodás biztosítja. Az eddigi romboló versengés helyett az egész európai kontinensre elkészített hatalmas tervek szerint folyik majd a hasznos termelés. Ez az alapja az Uj Európa közösségi gondolatlan felépülő társadalmi és politikai rendjének.

Az Uj Európának zsidómentesnek kell lennie. Az Uj Európát Berlin—Rómátengely intézi, szemben a régi Európával, amelyet London—Páris és a világzsidóság „kormányozták” — nem a népek, hanem saját hasznukra. Az egységes, roppant népi, gazdasági és szociális erőt jelentő Uj Európa átveszi a brit világbirodalom szerepét s amíg a liberáliskapitalista rendszerben London—Párizsszal Európát és Newyorkkal az egész világot uralták, addig most Berlin Rómával Európát és Tokióval az egész világot irányítják majd.

Ebbe az Uj Európába kell beilleszkedni valamennyi európai országnak természetesen úgy, hogy az új világ alaprendjére helyezkedik és zsidóságot eltávolítja, kikapcsolja gazdasági életéből.

Budapest — kőbányai

felülmulhatatlan minőségű

Részvény-Paraceisus sör

Nagyváradon a következő helyeken kerül csapolva kimérésre:

Kat. Köri „Mátyás” söröző és étterem
Szilágyi Dezső-utca 5.

„Kék Macska” étterem
Kapucinus-utca 10.

„KIS PIPA” étterem
Szent János-utca 5.

„Széchenyi” étterem
Rákóczi-út 11.

Nem állottunk be a népfrontosok sorába!

Irtó: Polyák István

Ha századunk oknyomozó szel-
lemtörténésze alá veszi a kor életének sokrétű
sokszálú szövödményét és kereszt-
metszetet készít róla, nagy zavarban
lesz a sok ellentmondás, a sok logi-
kátlan, sőt ellentétes egymásmelletti-
ség miatt. Visszavezetheti ugyan eze-
ket a jelenségeket történelmi forrá-
sukig, eredetüket megtalálhatja a kö-
zépkor univerzalizmusában, termé-
szetfölötti világszemléletében, vagy a
humanizmus, a reneszánsz, a fölvilágo-
sodás, a liberalizmus világba széd-
ült és temetkezett bölcsességében
de mai egymásmellettiességük, egymás-
ra gyakorolt kölcsönös hatásuk, el-
lentétek és harcaik, alkalmi vagy
tartósabb szövetekezéseik próbára fog-
ják tenni a legélesebb ítélőképessé-
get is.

Nehéz lesz megállapítani már a ha-
tárvonalakat is. Kétségtelen, hogy a
materiálistizmus — elméleti és gyakor-
lati egyaránt — szembeeszköz jelen-
sége korunknak. De hol kezdődik a
materiálistizmus és meddig tart pél-
dálul azokban a tömegmozgalmakban
— fasizmus, nemzetiszocializmus,
bolsevizmus — amelyek nemcsak
hatalmas nemzeteket és államokat
alakítottak át szellemi, politikai és
gazdasági téren, hanem az egész vi-
lágra kisugározták hatóerejüket?
Mert nyilvánvaló, hogy ezek a moz-
galmak a földi és csakis a földi élet
szervezéséért és javításáért szálltak
síkra és ebben materiálistizmust kell
látnunk. Viszont szellem, eszmények,
emberek és közösségek fölött álló
erők vezetik és éltetik ezeket a moz-
galmakat.

Bizony, nagyon nehéz lesz ítéletet
mondani a jelenségek felett, mert
ezernyi oldalukhoz, vonatkozásukhoz
szintén a szempontok sokaságával kö-
szelhetünk csak. Hazug, hamis lesz
az az ítélet, amely erőltetett csoport-
tokba próbálja majd beleskatulyázni
korunk tarka zsbivásárját.

Pedig sok külső körülmény, felüle-
tes, vagy felületesen alkalmazott
szempont — a rosszakaratot ne is
említsük — fog erre csábítani. Me-
nyit érvel, esetet, kifelé mutató
közös, vagy hasonló megnyilatkozást
hoznak fel például érvek gyanánt
azok, akik azt akarnák bebizonyítá-
ni, hogy a liberalizmus, a demokrá-
cia, a kapitalista gazdasági rendszer
a katolicizmussal egy fronton állott
és védekezett a közösségi gondolat
minden rendű, rangú és árnyalatú for-
radalmárai ellen. Hivatkozhatnak ar-
ra, hogy a hivatalos sajtó tükre szin-
te szövetségre enged következtetni.
Mondhatják azt, hogy katolikus te-
kintélyi helyekre és hivatalosnak te-
kintett állásfoglalásokra építették
védelmüket ebben az időben a meg-
szorult liberális, demokrata, titkos
kapitalista, sőt egészen vöröses színt
játszó körök is.

Azok, akik két-három évtizeddel
ezelőtt még „az egyház mohos, kö-
zépkeri bástyáit döngették” és „az
igazság vasostorával sujtottak végig a
reakciós klerikalizmus és sötét mara-
diság hátán”, a ma tarka vásárjában
cikkeket, nyilatkozatokat, állásfoga-
lásokat idéznek és közölnek valame-
lyik „előkelő és nagynevű katolikus
tolyóiratból”, vagy hivatkoznak a
„hivatalos katolikus” véleményre, ar-

ról nem is szólva, hogy az Egyház-
ért, a Szentatyáért (mindkettő nagy-
betűvel, így írja ki minden liberális,
zsidó és enyhén vörös demokrata
lap!) remegve aggódnak bizonyos
kérdésekkel kapcsolatban.

Mi történik itt? Melyik nagy va-
rázsló állította így feje tetejére a
dolgokat és csúfolta meg a történé-
sek, tejlődések vaslogikáját? Ki
mondja meg, hogy ki kihez tartozik
és kivel árul egy elvi gyékényen a
történelem nagy vásárjában?

Az bizonyos, hogy a liberális, de-
mokrata, plutokrata, enyhén vörös
baloldal és a katolikus politikai gon-
dolkozás látszólagos egy fronton való
jelentkezése valóban csak látszat,
vagy ha jobban tetszik: egyoldalú
szövetség. Különböztet sem kell nagyon
messzire visszamenni a történelem-
ben, hogy az igazságot telismerjük. A
liberalizmus már korai eredetében,
mint bölcséleti irány, egyházellenes
volt és alapelveit az egyház hivata-
los tekintélye el is ítélte. Ami belőle
kinőtt — gazdasági rendszer, politi-
kai berendezkedés, materialista kul-
túra — az sorban elvonult és csúfosan
levizsgázott az egyetemes (katolikus)
igazság előtt. Ezek az ítéletek ma is
állanak és változatlanul érvényben
vannak a liberalizmus minden, még
a legenyhébb és leghigabb változa-
tára is. Ugyanez áll a szociáldemok-
ráciára, mely a humanizmus hangoz-
tatásával szeretne meghuzódni a szá-
mára egyedül lehetséges fronton. A
vörös mételey képviselőiről nem is be-
szélünk.

Ha tehát bizonyos katolikus körök
figyelmelen kívül hagyják és semmit
sem tesznek az ellen, hogy a fent-
említett közös front látszata eltün-

jön, ha eltűrik és elhallgatják, hogy
egykori ádáz és kiméltellen ellensé-
gek szemforgatva és leplezett célok-
kal Krisztus palástja alá huzódnak,
ennek könnyen magyarázatát lehet
adni. Utóvégre a katolikus gondola-
tot is ember, gyarlósága minden föld-
re huzó nehezékét magával vonzó
ember képviseli és hordazza. Az em-
bernek pedig egyéni fellegása, barát-
i köre, családja, anyagi érdeke, ne-
veltsége, idegzete és sokféle hajlama
van. A „hivatalos katolikus” álláspont-
tot sokszor ez világítja meg, ha va-
lahogy nagyon furcsának és követke-
zetlennek tűnik fel.

Azt sem szabad elfeledni, hogy a
katolikus egyetemes igazság alapján
szervezködő és fejlődő népi mozgal-
mak (Hivatásszervezet, Kalot) biztos
lábbal állanak és mozognak a közös-
ségi gondolat talaján. Ezek a moz-
galmak sokkal inkább viselik magu-
kon a „hivatalos katolikus álláspont”
bélyegét, mint a napi politika har-
caiban jelentkező magános hangok,
s ezek a mozgalmak elszánt ellenfelei
a liberalizmusnak, plutokráciának,
szociáldemokráciának, zsidóságnak és
minden álcázott megnyilatkozási for-
májuknak. Igaz is, hogy ezeket nem
idézik sem liberális, sem zsidó, sem
szociáldemokrata oldalon.

Nincsen tehát közös katolikus-libe-
ralis-szociáldemokrata front. Ilyen
tűz-víz szövetséget nem csak meg-
valósítani, de még elképzelni sem le-
het. Amit a napi politika tarka vásá-
ra mutat, az csalóka látszat. Törté-
nelmi ítéllettel, az igazság logikájá-
val hamar meg lehet állapítani, hogy
katolikus tárgyi alapon a liberaliz-
mussal, szociáldemokráciával, plutok-
ráciával semmitéle, még taktikai kö-
zösséget sem vállalhatnak. Aki a lát-
szatra hivatkozik, abból szeretne
használni a másikat. A liberális-zsidó-
plutokrata-szociáldemokrata szövet-
ség reménytelen, végső összeomlás
előtt álló frontján.

Jár-e adókedvezmény a szükség-óvóhelyek építési költségei után?

— Háztulajdonosok Szövetségének tájékoztatója —

A városi tanács által a szükség-óvó-
helyek építése tárgyában kiadott épít-
kezési engedélyekben a tanács arra fi-
gyelmezteti a kérvényezőket, hogy „az
építkezés után járó adókedvezményt a
114.500—1941. VII. P. M. számú rendelet
alapján kérelmezhetik”.

Ezen figyelmeztetés folytán és mert
a tanács határozat szerint a háztulaj-
donosokat a szükség-óvóhelyek építési
költségei után megillető adókedvez-
ményt az erre valóban rászoruló ház-
tulajdonosok részére biztosítani kíván-
tuk, el is jártunk a kir. adóhivatalnál
és megszereztük a szóbanforgó pénz-
ügyminiszteri rendeletet.

Ennek áttanulmányozása alapján az-
tán arról győződünk meg, hogy a
pénzügyminiszter ur a szükség-óvóhe-
lyek létesítésével kapcsolatos kiada-
sok 50 százalékát kitevő adókedvez-
ményt engedélyezett az épített háztu-
lajdonosoknak.

Ezt a kedvezményt azonban szigorú
feltételekhez kötötte és így nevezete-
sen:

1. Részletesen körülírja a rendelet a

szükségóvóhelyeknél megkívánt mű-
szaki munkálatok pontos eszközölését;

2. még ezen szigorúan körülírt mű-
szaki feltételek pontos teljesítése ese-
tében is az adókedvezményt csak ak-
kor mondja ki engedélyezhetőnek, ha a
szükség-óvóhely létesítésével felmerült
és igazolt költségek, az 1941. évi ház-
adó kivételénél alapul vett nyers ház-
bér jövedelem (hasznérték) 10 százalé-
kát meghaladják,

3. kimondja a rendelet, hogy az óvó-
hely berendezési tárgyainak beszerzé-
sére fordított költségek után adókedvez-
mény nem engedélyezhető.

Kétségtelen, hogy az előírt 1. alatti
feltétele a városunkban létesítendő
összes szükség-óvóhelyeknél megállá-
pítható lesz. miután a város műszaki
osztálya a legnagyobb óvatossággal és
körültekintéssel jár el az építési enge-
délyek kiadásánál és ezek felülvizgá-
latánál.

Az adókedvezmény elnyerése tárgya-
ban a nehézséget csak az okozza, hogy
a felette költséges légoltalmi berende-
zési tárgyakra kiadott összegek után

Zászlók

lobogók, miseruha és zászlóselymek,
paszomántok, rojtok stb. legolcsóbb
beszerzési forrása

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebbi templom-
berendező és zászlókészítő vállalata
Budapest, IV. Váci-utca 41 sz.
Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44.
78 éves cég.

adókedvezmény nem engedélyezhető,
vagyis tehát a légoltalmi óvóhely épít-
ési költségeihez, ezek a jelentékeny
kiadások hozzá nem számíthatók.

Ennek következtében aztán a mi-
niszteri rendelet által megállapított az
a további feltétel, hogy a légoltalmi
óvóhelyek létesítésével kapcsolatos ki-
adások meghaladják a házak nyers
bérjövödelmének 10 százalékát, — igen
kevés esetben lesz megállapítható, ek-
ként az engedélyezett adókedvezmény
kevés gyakorlati eredménnyel fog jár-
ni. Mindenesetre azonban azt ajánljuk,
hogy a légoltalmi szükség-óvóhelyek
építésére hatóságilag kötelezett háztu-
lajdonosok vizsgálják meg a helyzetet
és abban az esetben, ha a légoltalmi
szükség-óvóhely létesítésére felhasználni
kiadásai a nyers házbérjövödelem 10
százalékát meghaladják, akkor adják
be az adókedvezmény engedélyezése
iránti kérvényeket a kir. adóhivatal-
hoz.

Háztulajdonosok Szövetsége

Esser birodalmi államtitkár a Kormányzónál

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A
Kormányzó ur öfömlétsége pénteken
kihallgatáson fogadta Hermann Esser
német birodalmi államtitkárt, a birodal-
mi idegenforgalmi ügyek legfőbb vezető-
jét. A kormányzó ur ez alkalommal át-
nyújtotta Esser államtitkárnak a Ma-
gyar Érdemrend nagykeresztjét.

Hermann Esser német birodalmi ál-
lamtitkár tiszteletére pénteken délben
Kállay Miklós, az Öntözési Hivatal e-
nöke villásreggelit adott a városligeti
Cundel étteremben. Délután Varga Jo-
zsef miniszter viszonzta az államtitkár
csütörtöki látogatását. Esser államtitkár
ezután a miniszterelnököt látogatta meg
a külügyminisztériumban, majd a né-
met követ teáján és este Karafiát Je-
nő főpolgármester vacsoráján vett részt

A román parasztnban ma is él a jobbágyszellem

A Bukarester Tageblatt
érdekes cikke

Bukarestből jelenti: A román pa-
rasztról közöl cikket a Bukarester
Tageblatt február 26. száma. Azt írja,
hogy a román parasztnban még mindig
él a jobbági szellem. Lakása igen kez-
detleges, táplálkozása hiányos. Főleg
a régi királyság területén élő parasz-
tokban nincs kifejlődve az öntudat.
A román földreform adott földet a
parasztnak, de nem adott lehetőséget
arra, hogy ezt megművelje. A hitel-
tézetek saját érdekeiket nézték és így
az a szellem, amelyben az agrárre-
form felépült nem tudott komoly
eredményt felmutatni. A cikkíró utal
arra, hogy az erdélyi és bánági pa-
rasztnak magasabb színvonalon élnek
mint az ókirályságban élők. (MTL.)

Kávéházakban és vendéglőkben kérje
a „MAGYAR LAPOK” at.

A Magyar Bank és Kereskedelmi Rt. erőteljes fejlődése

Jelentékenyen emelkedett a betétállomány. — Ötven-százalékos osztalékemelés. — Szociális gondoskodás az alkalmazottakról

Az elmúlt napokban publikálta mérlegét a Magyar Bank és Kereskedelmi Rt. amely leányintézete, a *Biharmegyei Takarékpénztár* útján vesz élénk részt a város és a környék gazdasági életében. Az idei mérleget, éppen úgy, mint az előző éveket, belső erő, kitűnő mobilitás és újabb megerősödés jellemzi. Az intézet iránt megnyilvánuló bizalmat legjobban igazolja, hogy a betétállomány erőteljesen megnövekedett, ami viszont lehetővé tette, hogy az intézet újabb hitelyújtásokkal álljon a gazdasági élet rendelkezésére, amit a mérleg számadatai is tanúsítanak.

A Magyar Bank és Kereskedelmi Rt. igazgatósága dr. Schober Béla min. kir. titkos tanácsos elnöke alatt február 21-én tartott ülésében megállapította az 1941. (ötvenegyedik) üzletév mérlegét. Az Elismeret Vállalati Nyugdíjpénztár járuléktartalékalapjának a biztosítására a lefolyt üzletév nyereségéből mérlegben belül történt 2 és fél millió pengő összegű juttatás után a mérleg a múlt évi nyereségáthozat betudásával 1.789.521.56 P nyereséggel egyenleggel zárult (az előző évi 1.661.584.10 P-vel szemben).

A nyereség felosztására nézve az igazgatóság azt az indítványt fogja a március 14-re egybehívandó évi rendes közgyűlés elé terjeszteni, hogy osztalékra a tavalyi 1 pengővel szemben részvényenként 1,50 pengő, azaz: 450.000 P, a rendes tartalék növelésére 150.000 P és a régi nyugdíjasok nyug. és kegydíjainak dotálására 500.000 P fordítással, míg az alapszabályszerű igazgatósági jutalék levonása után fennmaradó 633.515,52 P az 1942. üzletév számlájára vitessék át.

A zárószámadások főbb tételei a bank minden üzletágára kiterjedő igen élénk tevékenységről és további fejlődésről tanuskodnak.

Elsősorban kifejezésre jut ez a betétállománynak nem jelentékeny emelkedésében. A takarékbetétkönyvekre elhelyezett betétek állománya ugyanis az előző évi 56,9 millió P-ről 59,8 millió P-re, tehát 2,9 millió P-vel a folyószámlabetétek összege pedig az előző évi 59,3 millió P-ről 82,6 millió P-re, vagyis 23,3 millió P-vel, az együttes betétállomány szerint 116,2 millió P-ről 142,4 millió P-re, azaz: 26,2 millió P-vel szaporodott, ami az intézet iránt megnyilvánuló általános bizalom örvendetes jele. A folyószámlabetétek közt 7,6 millió P összegű szerepelnek a bank ügyfeleinek export-importüzleteivel kapcsolatos követései.

A hitelezők tételénél a belföldi hitelezők összege az előző évi 12,3 millió P-ről 17,6 millió P-re emelkedett, ami a rövidlejáratú államkölcsönök refinanszírozásával van összefüggésben. A külföldi hitelezők tételének 21,5 millió P-ről 31,4 millió P-re történt emelkedése arra vezetendő vissza, hogy az intézet ügyfelei részére, azok árubehozatali üzleteinek finanszírozására külföldi bankösszekötötésinél a fennálló megállapodások keretében lebonyolódó hiteleket vett igénybe.

A rendelkezésre álló idegen tőkék ilyen nagyarányú szaporodásának megfelelően a bank fokozott mértékben elégítette ki régi és nagyszámú ügyfeleinek az ország megnagyobbo-dása folytán is növekvő hiteligenyét, saját likviditásának messzemenő szem előtti tartásával. A pénztári készletek és giro-számlán fennálló követelések 8,1 millió P-ről 11,7 millió P-re, a pénzüzeteknél és bankcégeknek fennálló követelések pedig (az előző évi ily természetű 2,2 millió P-vel szemben) 10,2 millió P-re emelkedtek. A váltótárca, mely az állami pénztárjegyeket, kincstárjegyeket és kincstári utalványokat is magában foglalja, az előző évi 120,3 millió P-ről 125 millió P-re emelkedett (ebből viszontlétszámításra kerül 47,8 millió P). Az adósközpontok értékesítésénél (68,5 millió P-ről 91,9 millió P-re) számottevő részét az árufedezettel nyújtott hitelek növekedése idézte elő, mert az intézet a lefolyt évben fokozott mértékben látta el az ország nyersanyagszükséglete szempontjából fontos áruk behozatalának és a hazai mezőgazdasági s ipari termelésnek és kereskedelemnek pénzellátását. Itt megemlítendő, hogy a magyar-német devizakompensáció lebonyolításának elősegítésére a budapesti pénzüzeteket által a Deutsche Verrechnungskasse-val létesített megállapodásban a banknak is számottevő szerepe van. A „Futura” a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Rt-nak a természetértékesítéssel kapcsolatos közérdekű tevékenysége pénzügyi lebonyolításának előmozdítására a budapesti pénzüzeteket által közösen megállapított 200 millió P hitelkeretben a bank megfelelő részesedést vállalt.

Az államadóssági kötvények tétele 8,5 millió P-ről 17,4 millió P-re emelkedett, ami főként a 250 millió P 4 és fél százalékos Erdélyi Kötvénykölcsönben vállalt 9,2 millió P részesedéssel függ össze.

Az év vége felé kibocsátott 100 millió P 4 százalékos Erdélyi Nyereménykölcsönből a bankra eső kötvénymennyiséget jóval meghaladó jegyzés történt a közönség széles köréből a banknál.

Az értékpapírok és érdekeltségek tétele 20,8 millió P-ről 24,2 millió P-re emelkedett.

A hosszulejáratu jelzálogkölcsönök tétele visszafizetések folytán 273.000 pengővel 9 millió P-re csökkent.

Az ingatlanok tétele a bank birtokába került ingatlanokból eszközölt eladások következtében 4,5 millió P-ről 3,4 millió P-re apadt.

A különféle passzívák tétele 10,8 millió P-ről 15,5 millió P-re emelkedett; itt átmező követelések és nagyon jelentős összegű tartalékjellegű számlák szerepelnek.

A kezességek tétele — mely alatt a bank az ügyfeleinek belföldön rendelkezésre bocsátott óvadékokat és kezességeket tartja nyilván — 20,9 millió P-ről 27,2 millió P-re emelkedett, emiből kitűnik, hogy a banknak ez irányú közreműködését is fokozott

mértékben veszik a felek igénybe.

Az Elismeret Vállalati Nyugdíjpénztár vagyona, mely — eltérően a korábbi gyakorlattól — már nem foglaltatik benne a bank mérlegösszegében, a bevezetőleg említett juttatás valamint az 1940 december 14-iki közgyűlés határozatának keretében a keresztfülvetele és a rendes nyugdíjnyújtás-befizetések folytán 15,3 millió P-re gyarapodott.

A mérleg főösszege (a Nyugdíjpénztár vagyontétele nélkül) 429 millió P-ről 293,6 millió P-re (tehát több mint 25 százalékkal) emelkedett.

A folyóüzlet élénkülésének megfelelően úgy a kamat-, mint a jutvány-, deviza- és egyéb nyereség lényegesen emelkedett. A személyzeti kiadások új tisztviselők felvétele, fizetésjavítások, jutalmak és pótlékok következtében 636.000 P-vel emelkedtek, a juttatvány- és kulturcélú kiadások 116.000 pengővel csökkentek ki. Az adók és illetékek tétele az előző évi 936.000 P-ről 1.218.000 P-re növekedett.

A bank érdekkörébe tartozó ipari és kereskedelmi vállalatok foglalkoztatásának mérve az elmúlt évben nagyon kielégítő volt és ennek megfelelően üzleti eredményük is kedvezően alakult. Néhány vállalat alaptőkemelését bonyolított le. A visszatért erdélyi és kelet-

Nagyvárad 2 szobas, komfortos, régibéri lakásomat elcserélném hasonló budapestire

lehetőleg V. kerületben. Válaszok «Lakás-csere 497» jellegre Tenzer hirdetőbe, Budapest, IV. Szervita-tér 8.

magyarországi területek gazdasági életének fejlesztését fontos feladatának tekintvén, a bank ottani affiliált pénzüzeti hálózatát bővítette, amennyiben Nagyváradon érdekeltséget vállalt a *Biharmegyei Takarékpénztárral*, melynek Nagykárolyban és Erdőhályfalván vannak áruaktárákkal kapcsolatos fiókjai, míg a bank kolozsvári affiliációja: a Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Szatmárnémetiben nyitott újabb fiókot. A visszafoglalt délvidéki területekkel azelőtt fennállott intenzív kapcsolatát a bank felújította, amennyiben két évtizeden át szünetelt szabadkai fiókját újból megnyitotta. A bank 12 fővárosi fiókján kívül ezúdszerint 10 vidéki városban tart fenn saját fiókot, az ország 16 városában pedig pénzüzeti affiliációt, illetve ezek fiókját, melyek feladatukat jól teljesítik és a várakozásoknak megfelelően fejlődtek.

A magyar munkásság hitvallása az új rend mellett s a bolsevizmus ellen

A Budapesti Értesítő jelenti: A Nemzeti Munkaközponban, valamint a Hivatásszervezethe tömörült magyar munkásság fővárosban tartott értekezletén állást foglalt a közeljövő eseményeivel kapcsolatban. A NMK munkássága felhívással fordult az ország nemzeti érzelmű munkásságához és ebben hangoztatja, hogy a bolsevizmus ellen folyó harc nemcsak Európa, de Magyarország függetlenségéért folyik. A bolsevizmus el akarta söpörni Magyarországot és ha ebben a szövetségesek, valamint a magyar haderő meg is akadályozta mindaddig, amíg a bolsevista rendszert teljesen meg nem semmisítik, fennáll annak lehetősége, hogy a kommunista világrend elárassza a mi földünket is. A magyarság most újból bátor katonája akar

lenni a belső arcvonalnak és lelkes társa a küzdelemben álló honvédeknek. A Hivatásszervezethe tömörült magyar munkásságnak mintegy 300 kiküldöttje hasonló értelemben foglalkozott a közeljövő eseményeivel. Az értekezlet állásfoglalását ünnepléses nyilatkozatban tette közzé, amelyben hangoztatja, hogy elérkezett a szociális népi megújulás. A nyilatkozat ugyancsak utal a bolsevista veszedelemre és hangoztatja, hogy a Hivatásszervezet tábora készen áll kötelessége teljesítésére nemcsak azért, hogy a civilizáció ellenségét megtörje, hanem azért is, hogy a béke bekövetkeztével megvalósuljon a szociális igazság, az arányos jövedelemelosztás, valamint a munka és család életjogainak diadala.

Visszaállítják az egyéni földművelést a megszállt szovjet területeken

Berlinből jelentik: (NTL) Alfréd Rosenberg, a megszállt területek vezetésével megbízott birodalmi miniszter Göring tábornaggal a négyéves terv vezetőjével egyetértve új mezőgazdasági rendeletet bocsátott ki az 1939 előtti Szovjethez tartozott területek számára.

Az új rendelet megszünteti a közösségi alkotmányt és a mezőgazdasági kartell mintaszabályzatot. A

bolsevista kolhoz-rendszer helyébe új rendszer lép, amely a különböző egymásba folyó formákban visszavezeti a lakosságot az egyéni földműveléshez.

A felosztott kollektív gazdaságok először közös gazdaságokká válnak, amelyekből kifejlődik az egyéni gazdaság. Az eddigi közösségi birtokot magántulajdonná nyilvánítják és felmentik az adózás alól. Az állattartás a jövőben nem esik semmiféle korlátozás alá. (MTI.)

Száraz, hámlós arcra használjon **Ste-la-keémet** **használon tulzsiros**

Ste-la-keémet

Farkas István APOLLO DROGERIA és „CORSO” illatszertár, Rákóczi-ut

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉCHÉNYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekszámlánk
 száma: 72.301.
 Csatlakozást nem adunk vissza.

EGYHÁZI ZENE. A székesegyházban nagybőjt vasárnapján a 10 órai nagymisén a „Hittudományi főiskola Szent Károly Énekkara” és a Premontrei főgimnázium fiúkörosa énekel. Előadásra kerül a „Vatikáni Graduale” XVII. sz. gregorián miséje. Vezényel András Edé okl. egyházkarnagy, a Hittudományi főiskola ének- és zenetanára.

Szekérfuvarozók figyelme! A 22800/1939. K. K. M. sz. rendelet 7. §-a értelmében a helyközi szekérfuvarozó iparos a fuvarozásból származó kártérítési kötelezettségének fedezésére minden járműve után 1000 pengő erejéig szavatossági biztosítást köteles kötni. Kimondja a rendelet továbbá, hogy a helyközi szekérfuvarozó iparos iparát a szavatossági biztosítási megkötéséig nem gyakorolhatja. Az 1857-ben alapított legrégebb magyar biztosító magánvállalat, az **ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** helybéli: Szent László-tér 2. szám alatti főgynöksége készséggel ad felvilágosítást minden biztosítási vonatkozású ügyben.

A BELVIZEK LEVEZETÉSÉRE LEVEZETŐ CSATORNÁKAT KELL LÉTESÍTENI. Budapestről jelenti a MTL: A belvizek levezetésének megkönnyítésére 1940-ben kormányrendeletet adtak ki, amely lehetővé teszi, hogy a hosszadalmas közigazgatási eljárás mellőzésevel levezető csatornákat létesítsenek. A rendelet hatályát 1942. évre is meghosszabbították.

Betörés az ipariskola igazgató irodájába. Nagyvárad. Saját tud. Az éj folyamán ismeretlen tettesek betörést követtek el a nagyvárad állami szakirányú ipariskola igazgatói irodájában. Az egyik tanterem ablakán át hatoltak be az épületbe s álkulccsal nyitották fel az igazgatói iroda ajtaját. Feltörték és felkutatták az összes fiókokat, felfeszítették a páncélszekrényt s abból 50 pengőt elvittek. Az iskola igazgatósága ma reggel jelentést tett az esetről a rendőrségen, amely megindította a nyomozást a tettesek kézrekerítésére.

Szekeres Mátyás

déligyümölcs kereskedő

nagyban és kicsinybeni eladás

Torna-utca 2. szám sarok.

MEGHÍVÓ: A nagyvárad Húsuparos Szakszövetség folyó évi március hó 1-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a Kereskedelmi Csarnok nagytermében igen fontos szakmai kérdésben rendkívüli közgyűlést tart, melyre minden húsuparos feltétlenül megjelenését kéri az Elnökség.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjétek a Magyar Lapok-at

AZ UJSÁGIRÓ OTTHON nagytermében március 1-től Seress Jenő kitűnő jazz- és cigányzenekara hangversenyez

UJABB FRANCIA FOGLYOK HAZABOCSÁTÁSA. Párizsból jelentik (MTL.) Az OFI jelenti: Március 18-án tízezer francia hadifoglyot bocsátanak haza.

A Kereskedelmi Csarnok közleménye Felkérjük a festők és vegyi szakmához tartozó tagjainkat, hogy ma, vasárnap délelőtt 11 órakor a Csarnok titkári hivatalában fontos megbeszélés végett feltétlenül megjelenni sziveskedjék.

HÁRMAS IKREI SZÜLETTEK EGY MAROSVÁSÁRHELYI ASSZONYNAK. Marosvásárhelyről jelenti a MTL.: Pál Sándor marosvásárhelyi kereskedő feleségének hármas ikrei születtek. Keresztapául a kormányzóhelyettes urat kérték fel.

Közgyűlést tartanak a házfelügyelők Nagyvárad. Saját tud. A házfelügyelők szövetségének nagyváradai csoportja közli a tagokkal, hogy ez évi rendes közgyűlést március 1-én délelőtt fél egy órakor tartják meg a Legényegyletben.

Cipész iparosok figyelme! Felhívjuk az összes nagyváradai cipész iparosokat, hogy vasárnap d. e. 10 órakor az ipartestületi gyűlésteremben tisztújító közgyűlésre megjelenni sziveskedjenek. **Vezetőség.**

Zongorakedvelő uri közönséghez!

Az idegen megszállás hosszú éveiben nem állt módjában a nagyérdemű közönségnek zongora szükségletét megfelelően pótolni. Ezen hiányt óhajtottam orvosolni, amikor néhány márkás zongorát hozattam és kérem az uri közönséget, tekintse meg azokat bizalommal és vételkötelezettség nélkül zongorateremben.

Zongoráimért garanciát vállalok!!!

Jurászik Mátyás

okl. zongorakészítő,
 Sas-palota, Bejárati a Szt. László-tér oldalon a «Hangya» előtti lépcsőfeljárati I. emelet.
 Telefon: Manuális 80.

Nem büntetik meg az adózót ha március 15-ig adóvallomást tesz

Budapestről jelenti a MTL.: A pénzügyminiszter rendeletben utasította az adóhivatalokat, hogy az olyan adózókkal szemben, akik a jövedelem és vagyoni bevallásukat február 28-a után, de március 15-e előtt benyújtják, a bírság kivételét mellőzzék. Ugyanez a rendelet felhatalmazza az adóhivatalokat arra, hogy az olyan adózók számára, akik jövedelmét mező- és erdőgazdaságból származik és bevallásukat március 15-ig sem adják be, indokolt kérésre március végéig halasztékot engedélyzhessenek.

NEM ÉRKEZETT MEG MEG A VAGYONADÓ VALLOMÁSI IVEK. Nagyvárad város adóhivatala a következő hirdetményt adta ki: Értesítjük azon adózókat, akik jövedelem- és vagyoni adóvallomás beadására kötelezettek, hogy a vallomási ivatekhez szükséges nyomtatványok még nem érkeztek meg. A bevallási ivatek hiánya miatt a törvényben előírt határidő elmulasztása büntetést nem von maga után. A nyomtatványok megérkezéséről és vallomási ivatek beadásának újabb határidejéről az adózókat külön hirdetményben fogjuk értesíteni. Nagyvárad, 1942. február hó 28-án. **Városi adóhivatal.**

Korona Filmszínházban

A férfi mind örült

Kitűnő vígjáték.
 Páger, Lázár M., Jávor, Vaszary P. Mály, Pethes. Juhász.

* **Rekambiék, fotóelek** állandó raktára Mansberger kárpitosnál, Rimánóczy-u 5 szám.

Nagyvárad tanköteleselt nyilvántartó hivatal (Városháza I. emelet 29. ajtó) felkéri a 6-10 éves süketnéma tanköteles gyermekek szülőit, hogy süketnéma tanköteles gyermekeiket jelzett hivatalnál a délelőtti órákban 8 napon belül jelentésük be. A törzskönyvi hivatal az összeállított névsort a süketnémák debreceni intézete igazgatóságához fogja továbbíjni eljárás céljából megküldeni. A szülők ügyeljenek, hogy a névsorból senki ki ne maradjon. — **Törzskönyvi hivatal.**

VOLT NÉGYES HONVÉDEK MEG-BESZÉLÉSE. Nagyvárad. Saját tud. A volt 4-es honvédek március 4-én, este 7 órakor a Tűzharcos székházban (Széchenyi-épület) megbeszélést tartanak. A bajtársak megjelenését kéri a **Vezetőség.**

Irodalmi estély a Református Kulturpalotában

Nagyvárad. Saját tud. Öt halhatatlan — Ady Endre, Babits Mihály, József Attila, Juhász Gyula és Kosztolányi Dezső emlékének hozott pénteken este Nagyvárad versszerető közönsége. Az irodalmi előadás iránt páratlan érdeklődés nyilvánult meg.

Az előadást Dutka Ákos előadása nyitotta meg. Dutka Ákos színes és az öt nagy magyar költő arculát élesen vázoló bevezetőjét vitéz Molnár Iván a Szigligeti színház művésze olvasta

Ékszerek, arany, ezüst és brilliáns tárgyak vétele és eladása, szakszerű javítása
Ács Tibornál
 Széchenyi-tér 6. Aranyat a legmagasabb napi áron veszek.

fel, majd Kovács Imre író tartott előadást Adyról.

Ezután Brassai Viktor, a kitűnő fiatal költő és előadóművész lépett a pódiumra és kellemes organumán felzengett az első vers: József Attila hatalmas és megrázó Duna-verse. A hallgatóság ezt és a többi költeményt s a kiváló előadót szeretettel fogadta és megérdemelt sűrű tapsal tüntette ki.

Nagykovácsi Ilona Ady a Halál rekona című versével kezdte zenével aláfestett előadását.

Hajlékony és meleg hangja hűgva, mások különös sötét lejtéssel tört elő és minden szava más hangulatot, más érzést, a költemény végtelenül változatos szinte pazar csillogású kifejezője volt.

Babits és József Attila s Kosztolányi néhány verse tündöklött és szállott, szinte mintha fényes tollú énekesek szálltak volna a teremben szerte szét.

A gazdag és rendkívüli élményt nyújtó versek között József Jolán olvasta fel meghatározó és irodalmi értékű kis karcolatát József Attiláról, erről a méltatlan életre ítélte nagy költőről s a karcolaton keresztül nem csupán a testvérnek és szemtanúnak, de az emlékek és epizódok között művész kézzel válogatni tudó írónak is adózhatott a közönség a felhangzó tapson átt.

Végül a súlyos és szinte zsúfolt műsort feloldva, két katonadal a népszerű Márkida és Panni hangzott el.

A dalokat és a versek zenei kíséretét: Polgár Tibor látta el az előadó énekéhez simulóan.

KÖSZÖNETNYILVÁNTAS

Mindazoknak, akik felejtetlen drága jó édesanyám és nagyanyám alpenfeldj Benrad Albertné elhunyt alkalmából részvétükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk köszönetet.

Özv. magyarkékesi
KÉKESY ISTVANNÉ
 magyarkékesi
KÉKESY ISTVAN

Jótekonycélú kultúrelőadás az Ipartestületben a munkáheptelen iparosok felsegítése javára

Március hó 1-én, délután 5 órai kezdettel rendezi az Ipartestület 4-ik közmuvelődési előadását a következő műsorral:

1. Magyar Hiszekegy.
2. Főtisztelendő Némethy Gyula preláts-kanonok beszél a Reformkorszakról.
3. Erdélyi—Thern K.: Dalünnepen. Éneklő a Gutenberg Dalkör.
4. Tabéry Géza író előadása a Reformkorszak irodalmáról és költészetéről.
5. Fenesy Margitka versét ad elő (Vörösmarty Mihály: Az élő szobor.)
6. a) Csokonai—Hoppe: Reményhez; b) Erkel Ferenc: Borda a Bánk bán c. operából. Éneklő a Gutenberg Dalkör.
7. Nyerges Kálmáné verseket ad elő. (Petőfi Sándor: A kutyák dala és a farkasok dala. Arany János: A szegény jobbágy.)
8. Himnusz. Éneklő a Gutenberg Dalkör. Az énekszámokat Kovács Győző karnagy vezényli. Az érdeklődőket ezúton hívja meg az Ipartestület Elnöksége.

Temetés. Hanga Pál 75 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a Steinberger-kápolnából. (Erdélyi „Concordia”.)



Vasárnapi levél

Kedves Asszonyom!

Itt fekszik előttem levele s a könnyes sorokból annyi keserűség árad, hogy magam is sirva fakadnék, ha panaszárt csak egy kicsit is helytállólnak látnám. De nem történt Önnel semmi más, mint az, hogy fiát behívták katonának s az most egy alföldi kaszárnya fehérre meszelt szobájában eszi a „komisz kenyeret”. Reggel vídám lélekkel végzi a kiképzés test-edző munkáját, harsány nótaszóval vonul égig csapatával a városka utcáján s este, takaródó után, olyan egészséges álmot alszik a keményre tömött, tiszta szalmazsákon, hogy ott-hon se jobbat, a pehelypaplan alatt. Azért is könnyeket hullat, hogy fiának „csajkából kell ennem s a durva ételek majd elrontják a gyomrát”.

En is anya vagyok s egyik anya megérti a másik fájdalmát. Igaz, hogy csak leányaim vannak s így nem érezhetem azt a büszke örömet, amit egy fiúgyermek beírása okoz, — de akkor sem búsulnék egy pillanatig sem, ha gyöngye leányaimnak kellene annyi „szenvédést” elviselni, amennyit, Asszonyom, most katonaiáról képzel.

Abban egyetérték Önnel, hogy hiányt érzi fiának. Az anyai szívben a szeretet mellé mérhetetlen önzés is társul. Minden anya maga mellett szereti látni gyermekeit, mint kőtől a csibéit. De higgye meg, hogy az a „szenvédésekkel teli katonaiélet”, ahogy levelében írja, sokkal többet használ fiának, mintha örökké a szoknyája mellett tudná.

A férfias jellemnevelés iskolája éppen a katonaiélet. A régiek, igen bölcsen, azt tartották, hogy nem is ember, aki katona nem volt. A katonaság az, ahol az ifjú megtanul lemondani, ahol vérebe mennek át a bajtársiasság törvényei: az egymásért és a közért való áldozatvállalás, az egymásért és a közért való munka. Az a szigorú kötelesség is jellemnevelés: az egyforma ruha, a csajkából kanalizált egyforma étel, a közös hálóhely eltérli a képzelte születei vagy vagyoni különbségeket. A nagy közösség keretén belül csak az válik ki, aki a többinél becsületesebben teljesíti kötelességét hazájával szemben.

Ha szélnézünk egy magyar faluban, rögtön megismerjük magatartásáról, tiszteletudó viselkedéséről a katonaviselt embert. Hajdan nem is lehetett bíró, esküdt más a faluban, csak az, aki katonaiidejét becsülettel leszolgált. De még a lányok se néztek rá az olyan legényre, aki nem vált be katonának s a nótában is azt dalolták: maradt itthon kettő-három nyomorult — lányok, rátok még az ég is beborult... S ez volt a helyes felfogás, mert a nemzetnek békében és háborúban egyformán katonákra van szüksége s olyan anyákra, akik érzik a nemzetért, a hazáért, a boldogabb jövőért hozott áldozat nagyságát és szentségét.

AZ EGYIK ASSZONY RAGYOG, A MÁSIK VILÁGIT!

Egy japán anya leveléből olvastam az alábbi gyönyörű sorokat. Távozó tiához írta:

„Te is tudod, fiam, hogy őseink utaralól tört adtak a hazáról eltávozó ifjú kezébe. Tört adtak neki hogy minden pillanatban ura lehessen életnek és ura a halálnak is. Ezek az idők azóta megváltoztak, — remélem azonban, hogy a változás csak a formában jelentkezett, a lényegben nem.

Es most új formában adom át neked ősi életünk lényegének szimbólumát, egy képet, amely egy, a víz sodra ellen uszó pisztrángot ábrázol. A számodra íestettem emlékeztetőül arra az ősi japán feljegzésre, hogy nem az az ember, aki az áramlatokkal viteti magát, hanem az, aki az áramlatok ellen tör erőteljesen. Minden erőddel azon légy, hogy leküzdöd magadban az alacsonyrendű hajlamokat, ne a könnyű és haszontalan életet keresd, hanem az akadályok ellenére is a magasságok felé törj. — Jöhet nap életedbe, amikor olyan akadály elé kerülsz, ahol választanod kell a megalkuvás és a harc között. Egy pillanattig se habozz, hanem válaszd a harcot.

Ne felejtse el azonban azt sem,

hogy a virág soha sem teszi tönkre a fát. Nem szívja el feleslegesen életét nedveit, hanem amikor szükség-telenné válik, szétmorzsolódik a szélben. Tanuld meg ebből, hogy az az élet, amelyet én adtam neked, egykor szintén feleslegessé válik. Készülj fel tehát a halálra is, még pedig azzal az elhatározással készülj fel rá, hogy életedet áldozatként adod oda az utána következő életek boldogulásáért”.

Es mi az Ön tájfalma, Asszonyom, azokéhoz képest, akiknek fiai évek óta küzdenek a messzi harcmezőkön? S akik közül nem egy csillogó szemmel, büszkén mondja, mint a napokban nekem egy derék magyar anya: három fiam szolgálja a hazát!

En azt hiszem, már megbánta, hogy hirtelen keserűségében megírta ezt a levelet s az a büszke érzés, hogy fia a hazáért, a szebb jövőért dolgozik a messzi kaszárnyában, eltörölt szívéből minden bánatot. S így is van jól Asszonyom, mert a mai nehéz időkben olyan anyákra van szükség, amelyenkről a költő így írt:

De ha maradt még egy fia,
S kívánta a haza tőle:
Az egyiket nem siratta,
A másikat odaadta,
S ment a gyermek, ment —
Előre!

AKOSFYNE EÖTVÖS IRÉN

Harc a káromkodás ellen

Plakátok jelentek meg az utcán, röpiratok, propagandaképek százezreit viszi a posta, templomok szószerkeiről folyik a harc, a világháború kellős közepén új kereszties hadjárat indult: az Actio Catholica hadat üzent a káromkodásnak.

A töviskoronás Jézus fájdalmasan megkínzott teste néz le ránk a plakátról s a fölötte lévő betűk azt kérdik: miért bántod? Miért káromlod őt?

Es valóban megfoghatatlan, hogy az ember miért bántja, moeskolja úton-útfélen a jóságos Istent, a Teremtőt, a Gondviselőt, akinek életét, a Mindenség sok szépségét, csodálatos célszerűségét és bölcsességét köszönheti. Aki a megpróbáltatások nehéz pillanataiban utolsó mensvára, utolsó reménysege. Mi az a rettenetes mérég, amely megfertőzi a lelket s az Isten dícséretére, imádságra, dalra s a legszentebb érzelmek tolmácsolására teremtett ajkakon szennyet fakaszt?

Legtöbbször a harag, a heves, fellobbanó indulat, az önfegyelem hiánya. Akinek nem sikerül valami, nem magát, hanem Istent hibáztatja s durva szitokra fakad, a síheder legény azt hiszi, hogy a hetyke káromkodás avatja igazán férfivá s amint már a nagyságos fejedelem. II. Rákóczi Ferenc megírta, a szitkozódás terjed, mint a ragály s minél jobban ki tudja valaki cifrázni a

magyar nyelvnek „adta-teremtette” káromkodásait, annál nagyobb tekintélynek örvend.

Lelki szennyráradat bömpölyög végig országunkon, — írja az Actio Catholica. — Ocsmányabbat, trágárabbat, istentelenebbet el sem képzelhetünk. S ezt a szennyes áradatot évszázadok minden igyekezete, a törvényhozók minden szigorú s Isten szolgálóinak minden ékes-szólása sem tudta megállítani. Pedig keménységben nem volt hiány. Szent István a nyelvet vágatta ki a káromkodónak, a későbbi századokban nyilvánosan megbotozták s a viszesző bűnöst, akár csak a gyilkost, halállal büntették. A városi tanácsok, fejedelmek, főkapitányok egyformán üldözték a káromkodást. A hajdúvárosokban falóra ültették a káromkodót, utána keményen megverték s ha harmadszor került bírái elé, halálra kövezték. Gróf Forgách Ádám főkapitány 500 palcát veretett a káromkodó talpára s itt Váradon 1820-ban Botó Onutzot 50 botra, Tamás Katalint 12 korbácsra ítélte a megyei törvényszék. De ma is szigorúan bünteti a törvény a káromkodást, egy évig terjedhető fogsággal sújtva azt, aki Isten ellen intézett gyalázó kifejezésekkel közbotrányt okoz. S mindez nem használta: ezt a rettenetes néphetegséget, ezt a lelki fekélyt a törvény legnagyobb szigorú sem tudta kiirtani!

Be kell hát állni a küzdők sorába az egész magyar társadalomnak, minden jóérzésű magyar embernek s elsősorban a magyar nőnek.

Hála Istennek — kivételektől eltekintve — a nők még nincsenek úgy megfertőzve a káromkodás szennytől, mint a férfiak s éppen ezért hivatottak arra, hogy a lelkesüktől oly távol-álló mételey elleni küzdelemnek zászlóvivői legyenek.

A családon belül mint anya és mint hitves többet tehet, mint a legkeményebb törvény. Szeretettel, finomsággal, jó példával olyan légkört teremthet, amelyben nem leli helyét a káromkodó. Éreztesse, valahányszor csak tehetik, nemtetszésüket a káromkodó férfival szemben. A lányok ne álljanak szóba sem olyan fiatalemberrel, aki lelkének durvaságáról és fegyelmetlenségéről tesz tanúságot, mert ne feledjék, hogy minél többet káromkodik egy férfi, annál durvább, gorombább férj lesz belőle. Sok szerencsétlen, szenvedő és síró asszony tudna erről bizonyosságot tenni.

Uzoni Klára.

Jó tudni...

- ... hogy a régi virágcserepeket használatbavétel előtt alaposan ki kell mosni és szárazra törölni, mert a nedvességtől a cserép belső falán penészféreg keletkezhet, ami árt a növényeknek.
- ... hogy a gerániumot márciusban frissen trágyázott, tőzeggel kevert földbe kell átültetni. Ettől kezdve állott vízzel rendszeresen öntözzük s március második felében már kihívhatjuk a szabadba. Ugyanígy kezeljük a hortenziát is.
- ... hogy a muskátli márciusban jól trágyázott földbe ültetjük át s a fűtött szoba ablakába tesszük. Alott vízzel öntözzük. Áprilisban már nyitott ablakba tehetjük, májusban pedig kihívhatjuk a szabadba.

A háziasszony

Tompa Ferencné receptjei:
Mustáros borjúszélet. Fél kiló csont nélküli borjú combot szép, vékony szeletekre szeletelünk, kiverjük s a szelet egyik felét francia mustárral bekenjük, utána mindkét felét lisztbe mártjuk. Egy tojásból vízzel, kevés sóval, lisztel meglehetősen sűrű pallasintást készítenek, minden szelet húst ebbe belemártunk s kisütjük. 5-6 személynek elég. Burgonyát adunk fel hozzá és savanyúságot vagy citrom karikát.

Töltött kelkáposzta. Készíthetjük leveles fűt marhahúsból vagy egy pár deka párizsiból. Szép nagy lazább kelkáposztát sós vízben egészben főpára főzünk, kihűtjük és kitorzsázzuk. A leveleshét ledaráljuk, egy kevés tarhonyát adunk hozzá, egy tojással s tejfőlével összeállítjuk, sózzuk, borsozzuk s egy kis apróra vágott szalonnát vagy egy kevés zsirt adunk hozzá (ha párizsival készítjük, ez elmarad, mert elég zsíros). Megtöltjük vele a kelt, levelei közt pamuttal átkötjük s egy lábasba tesszük; paprikás, hagymás, gyengén rántásos vízzel felöntjük, kocakára vágott burgonyát teszünk bele bőven, megsózzuk és együtt jól összefőzzük. Jó tápláló és kiadós egytálételt kapunk.

Megnyilt Nagyváradon Kovács Lajos budapesti bukméker lóverseny fogadási irodája

Rimanóczy-utca 10 szám. Telefon: 21-80.

Bihar vármegye alispánjától.
4709—1942. szám.

Pályázati hirdetés

Bihar vármegye törvényhatóságánál nyugdíjazás folytán megüresedett II. osztályú vm. altiszti állásra pályázatot hirdetek.

Minősítési kellékek: elemi iskolai végzettség és az altiszti teendők elvégzéséhez szükséges testi és szellemi alkalmasság és be nem töltött 40. életév.

Illetmény: a 8500—1941. M. E. számú rendelet mellékleteként kiadott 16. számú kimutatásban az állami rendszerű II. osztályú altisztekre nézve megállapított fizetés és az állomáshely szerinti lakáspénz osztályra megállapított lakáspénz.

Ezen állásra az 1931. évi III. t. c. alapján igazolvánnyal ellátott egyének, továbbá az 1933. évi IV. t. c. rendelkezéseire képest a hadirokkantak, a vitézi rendhez tartozók, valamint a tűzharcosok elsőbbséggel bírnak, feltéve, hogy 45. életévüket még nem töltötték be, továbbá egyenlő feltételek fennforgása esetén elsőbbségi igényvel bírnak az ország gyarapításáért folytatott, valamint az orosz földön most folyamatban lévő katonai műveletek során szerzett hateréji érdemeikért katonai kitüntetésben, soronkívüli katonai előléptetésben, dicséző elismerésben részesültek.

A pályázati kérvényt hozzám címezve 1942. évi március hó 23. napjának déli 12 órájáig az alispáni hivatal iktatójában kell beadni.

A pályázóknak kérvényükhöz eredetben vagy hiteles másolatban a következő okmányokat kell csatolni:

1. magyar állampolgárságot igazoló hatósági bizonyítványt, esetleg a magyar állampolgárságra való igény szabályszerű bejelentését igazoló okmányt (optiót).

2. újabb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt, amely a családi állapotot, az u. n. tanácsköztársaság alatti magatartást is igazolja.

3. az állami szolgálatra alkalmas szellemi és testi épiséget igazoló, újkeletű közhatalósági tisztí orvosi bizonyítványt.

4. születési anyakönyvi kivonatot.

5. az iskolai képzettséget igazoló okmányt, iskolai bizonyítványt.

6. az igényjogosultságot igazoló okmányokat és pedig:

a) az igazolványosoknál az 1931. III. t. c. alapján kiállított „Igazolvány”-t.

b) a Vitézi Rend tagjainál a Vitézi Rend Főszéktartósa által kiállított igazolványt.

c) az 1914—18. évi világháborúban arcvonalbeli szolgálatot teljesített egyéneknek (tűzharcosoknak) a Károly csapatkereszt viselésére vonatkozó igényjogosultságot tanúsító igazolványt.

d) a világháború alatt teljesített arcvonalbeli szolgálatból kifolyólag rokkantná vált egyéneknek az ezt megálapító okmányt.

e) esetleg a világháború után teljesít

tett katonai szolgálatot igazoló okmányt;

7. az eddigi szolgálatot, illetve foglalkozást igazoló okmányt,

8. arra vonatkozó okmányokat, hogy a folyamodó nem esik az 1939. IV. t. c. 5. §-ában foglalt tilalom alá.

Az igazolványosok, valamint az 1931. III. t. c., továbbá az 1938. IV. t. c. 6. §-a

szerint elsőbbségi igénnyel bírók folyamodványai illetékmentesek.

A pályázati feltételeknek meg nem felelő, képtelenül fel nem szerelt vagy elkésve érkezett folyamodványok nem vétetnek figyelembe.

Nagyvárad, 1942. február 27.

Dr. Vitéz Nadányi János s. k. alispán.

SZINHÁZ

„Boldoggá teszlek”

— Vaszary Gábor vígjátéka a Szigligeti Színházban —

Mindig ugyanaz az eset a Vaszaryak darabjaival. Ragyogó ötlettel indulnak, azt hisszük, hogy egy nevető bölcs fogott kézen bennünket és szikrázó szellemességgel vezet társadalmi fonákosságok között, lelki utvesztőkön át kacagtató, de lényegükben komolyan megszívlelendő kifejtésekhez és megálapításokhoz. A végén azonban mindig kiderül, hogy csak egy bohóság, kedves pojcára bízunk magunkat, aki maga is elvesztí szemelő a beindítás- kor megvillantott magaslatokat és lassú, de folytonos lejtéssel szokványos bohózatí területekre visz.

A „Boldoggá teszlek” hősnője egy dúsgazdag gyáros leánya huszonegyedik születésnapja alkalmából minden áron boldoggá akar tenni valakit de az élet könyörtelensége s az emberi indulatok gonosz és szerencsétlen összejátszása pontosan az ellenkező eredményre vezet. Kétségbeesésbe dönti nemesak azt, akit boldoggá akar tenni, hanem vele együtt egy sereg más embert, boldogot é boldogtalan... A bosszúságok és kellemetlenségek egész sorát idézi fel ösökönyös jóakarattal s mialatt óriási erőfeszítéseket tesz, hogy helyrehozza az anyagi jószágokkal elküvetett hibákat, mindent és mindenkét felforgat s a feje tetejére állít.

Eddig nagyszerű megoldásokat talál a szerző, de a harmadik felvonásban, a honodalom kibogozásánál már kis-kis lankad az ereje. Ötletessége azonban mindvégig kiapadhatatlan s a

megszokott bohózatí helyzetekben is sikerül friss beállításokkal, váratlan elmésségekkel minduntalan megfognia a nézőt, ha az első felvonás magával ragadó lendületét nem is bírja tartani már.

Az előadás, amelyet Dely Ferenc kitűnően rendezett, a legjobbak közé tartozik, amelyeket a Szigligeti színház színpadán az utóbbi időben láttunk. Jurik Julesi kifogástalan prózai színész. Jóízűen, könnyedén, meggyőzően játszotta a jóakarattában folyton csalódni kényserű fiatal leányt. Dely Ferenc a boldogságra kiszemelt s a boldogtétel-ellen kézzel-lábbal tiltakozó ember alakját mintázza meg türelő kedéllyel, és elevenességgel. Kozma Andornak megint nagyszerű, nekivaló szerepe van ebben a darabban. Ismét alkalma van pompás humorának megragyztatására. — Koltay Aranka hosszú távollét után most először lépett fel egy erélyes kis fiatal leány szerepében. A közönség szeretettel fogadta a tehetséges művésznőt, aki mint vígjátéki színész is pompásan megállotta helyét. Ross József egy undok gyarizagatót játszott nagy jellemző erővel s kis szerepében kitűnő alakítást nyújtott s szinte minden alkalommal új képességekről tanúságot tevő Nádai Pál.

A közönség rengetegét nevetett a darabon, amelyről hibái ellenére is meg lehet állapítani, hogy figyelemreméltó sikert aratott. (*)

Ma: Bolgár-magyar ünnepi est a Színházban

A bolgár-magyar kulturális kapcsolatok kimélyítése érdekében Nagyvárad példamutatóan jár elől a szombat esti közös nagy kultúrestély megrendezésével. Az ünnepi estét — a bolgár és magyar Himnusz katonazenekari előadása után — dr. Soós István polgármester nyitja meg, majd sorra kerülnek a magasszintű művészi számok, amelyek közül különösen kiemelkednek Dorita Bonewa operaénekesnő és dr. Laurisín Lajos operaénekes, valamint Mándy Margit énekművész és Bak László zongoraszóma. Külön érdeklődésre tarthat számot Gedeonné Dijszilágyi Ibolya előadóművész, nemkülönben Waiceff Iván bolgár követségí lelkész előadása. Az előadás pontosan fél 9 órakor kezdődik szombaton este. Az Idegenforgalmi Hivatal a jegyek elővételben való eladását már befejezte. Jegyek — korlátolt számban — a színházi pénztárnál kaphatók.

— **Boldoggá teszlek** című zenés vígjátékújdonság van ma 6 órakor a színház műsorán amely a tegnapi bemutató előadásán hatalmas és osztatlan sikert aratott. A tegnapi siker után itélve a Szigligeti színháznak is sokáig műsordarabja marad. Vaszary Gábor újdonságának zenéjét Szathmáry Endre, a színház igazgató-karnagya szerelte. Szombaton 6 órakor, tisztviselőbérletben kerül színre, továbbá műsoron marad vasárnap este, kedden és szerdán este.

— **Mágnás Miska**, a legmulatságosabb operett olcsó helyárrakkal van a színház műsorán vasárnap délután 4 órai kezdettel, Jurik Julesi és Soly-mossy Imre felléptével.

— **Sztambul rózsája**, Fall Leó gyönyörű muzsikájú nagyoperettje kerül színre hétfőn este a Népművelődési Bizottság rendezésében. Jegyek: Szilágyi Dezső-u. 26. alatt, elővételben kaphatók.

HETI MŰSOR:

Szombaton délután 6 órakor: **Boldoggá teszlek**. — Este fél 9 órakor: **Bolgár-magyar kultúrest**.
Vasárnap délután 4 órakor: **Mágnás Miska**.

Egykét az anyakönyvek tükrében

Születések: Serdült József városi altiszt leánya Mária. Molnár Ferenc népjóléti tisztviselő leánya Irén. Várdai Gábor uradalmi gépész leánya Anna. Tóth Ferenc napszámos leánya Margit. Márkucz Tibor Máv. főtiszt fia Tibor. Veres Ferenc asztalos segéd fia Ferenc. Magyar Gábor cipész segéd fia Tibor. Orth Győző missziós lelkész leánya Mária. Kalmár János földműves leánya Sarolta. Ssipesigán János napszámos leánya Erzsébet. Szoboszlai Kálmán cipész segéd leánya Mária. Trum János géplakatos segéd leánya Margit. Vig Mátyas m. kir. rendőr leánya Julianna. Fried Jenő kelmefestő segéd fia József. Gramm Gyula közüzemi tisztviselő fia István. Bedő Péter napszámos leánya Erzsébet. Szabó József útr fia József. Orvos Mihály Máv. kocsi-rendező leánya Katalin. Schmidt Antal kovács segéd fia István. Orbán Imre gyári munkás leánya Mária. Dorzsónszki Lajos cipész mester fia Sándor. Kegyes Gábor szabó segéd leánya Erzsébet. Fazekas Lajos asztalos fia Lajos. Katona Sándor kőműves segéd fia Sándor. Lustig János magántisztviselő leánya Orsolya. Bánfi Lajos Máv. kocsi-rendező fia László.

Házasság: Damó Albert fűszerkereskedő és Tan Mária. Kalotai László magántisztviselő és Sebestény Gizella. Bokis Mihály napszámos és Sárközi Zsuzsanna. Papp Flórián gyári munkás és Nagy Gizella. Kulcsár György fűszerkereskedő segéd és Kerékes Gizella. Simon Gyula kőműves segéd és Bucskó Erzsébet. Klein József cipész-mester és Simonovics Róza. Ursz Tivadar napszámos és Pap Julianna. Katz Imre szűcs-mester és Perlmann Regina. Kálló György házalókereskedő és Hodos Jolán. Barttha József gépkocsiszerelő és Retek Margit. Weisz Lajos textiltechnikus és Nussbaum Márta. Bakó Sándor gépkocsivezető és Nagy Ilona. Pákozdi Ferenc vízvezeték-szerelő és bádogos segéd és Miskulin Danica. Hőgye Ferenc villamosjegyekezelő és Orosz Margit.

Halálozás: Bodi János 75 éves. Székely Sándor 34 éves. Soós Imre 46 éves. Sonnenwirth Sándor 52 éves. Mittelmann Ignácz 65 éves. Özv. Király Frigyesné 68 éves. Özv. Kiss Józsefné 83 éves. K. Nagy György 76 éves. Podolcsák Sándor 68 éves. Kispálfi János 76 éves. Stolec Emil 42 éves. Bora Lukrécia 15 éves. Varga Károly 10 éves. Veres Demeter 74 éves. Kovács Gáborás János 53 éves. Léti Julianna 50 éves. Feldmann Lajos 58 éves. Ifj. Bakalovits László 28 éves. Özv. Rosenfeld Mórné 81 éves. Kovács Gyula 4 hónap. Hrubán Év. 2 éves. Zacharovits Gábor 49 éves. Waldner Herman 86 éves.

FIEDLER GYULA

elsőrendű angol- és francia nődivat szabósága
Szilágyi Dezső-utca 12 sz.

SPORT

Elutazott a NAC Kolozsvárra

Pénteken befejezte a NAC készülődését a nagy formában lévő kolozsvári AC ellen. A játékosok komolyan készültek erre a mérkőzésre, talán még komolyabban, mint a többi mérkőzésre. Ennek a nagy készülődésnek és akaratnak oka az, hogy az ősi csúfos vereségért revansot akar venni a csapat.

Az összeállítás érdekessége az, hogy Domján játszik balhátvédet. A kitűnő játékos csatásorba állásával nagy mértékben megerősödött a NAC védelme, remélhetőleg ebben a sorban sem lesz hiba vasárnap.

Szombaton délből a következő csapat utazik Kolozsvárra: Solymosi-Kovács II., Domján-Perényi, Juhász, Deményi-Fuszek, Kovács I., Sárvári, Bodola, Tóth III.

Tartalékként Kalocsai utazik a csapattal.

A nagyjelentőségű mérkőzésről la-

punk helyszíni tudósítás alapján számol be.

Május 3-an lesz a magyar-német mérkőzés

A német szakhivatal még az elmúlt hét elején táviratot küldött az MLSZ-nek, amelyben jelezték, hogy még február 16-án expresszlevélben részletesen tájékoztatják majd a Magyar Labdarúgó Szövetséget. Hétfő óta állandó izgalomban várta az MLSZ a német szakhivatal levélét. A levél azonban nem jött. Ehelyett csütörtökön délután újabb távirat érkezett a német szakhivaltól, amelyben közölték, hogy

a március 15-re tervbe vitt német-magyar mérkőzésre közbejött akadályok miatt nem tudnak előjűni.

Ugyanekkor a német szakhivatal felajánlotta az MLSZ-nek, hogy május 3-ra el tudja küldeni a német válogatott csapatot.

RÁDIO

KEDD, MÁRCIUS 3.

Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene
- 10.00 Hírek.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 11.20 Operaszíndarabok.
- 11.40 Divattudósítás. Felolvasás.
- 12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
- 12.10 Mursi Elek cigányzenekara.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 A József nádor 2. honvédegyalozred zenekara.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Hírek. Mélyhegedűverseny. — Előadja Kocsis László.
- 15.40 Flotow emlékezete. — Reinhold Scharnke előadása a „Méta” szerzőjéről. Felolvasás.
- 15.50 Szirányi János zongorázik.
- 16.15 Gyermekeketűn.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Smetana: Moldva — szimfonikus költemény. (Berlini állami opera zenekara, vez. Kleiber).
- 17.30 A téli nagy hidegekről. Cholnoky Jenő dr egyetemi tanár előadása.
- 17.50 Sovinszky László szalonzenekara.
- 18.20 A boldogság vándorai. Gáspár Jenő elbeszélése.
- 18.45 Szabó Kálmán jazzhármasa.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Vig és szomorú. Táray Ferenc Arany János balladáiból ad elő.
- 19.45 Pizetti: A-dur hármas. Előadja a Casella-trio a magyar-olasz művészcseré keretében. Tagjai: Casella, Poltronieri és Vonucci. — Hangfelvétel.
- 20.00 Virágosbolt. Idill. Irta Zilahy Lajos.
- 20.45 Rádiózenekar.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Gáspár Lajos cigányzenekara.
- 22.45 Táncczene.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
- 24.00 Hírek.
- 26.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Budapest II.

- 17.30 Ruszin hallgatónknak.
- 18.00 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági felőrája.
- 18.30 Olasz nyelvoktatás.
- 19.00 Szabó Kálmán jazzhármasa.

19.20 Ifjúsági énekkarok.

- 19.45 A honvédelmi minisztérium légoltalmi csoportfőnökségének közleménye.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Chopin f-moll zongoraverseny.
- 20.40 Pipics Zoltán dr előadása.
- 21.10 Lovászi Ferenc cigányzenekara.

SZERDA, MÁRCIUS 4.

Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene
- 10.00 Hírek.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 11.20 Kertész Lajos énekei.
- 11.40 Berényi János felolvasása.
- 12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
- 12.10 Rádiózenekar.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Szalonötös.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Legierők Fuvózenekara.
- 16.15 Markó Árpád előadása.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Rádiózenekar.
- 17.55 A magyarirodalom regénye.
- 18.20 Honvédműsor.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Horváth Zoltán előadása.
- 19.35 Magyar nóták.
- 19.55 Küllügyi negyedóra.
- 20.30 Vikár Béla csevegése.
- 20.55 Híres dalénekesek énekelnek.
- 21.25 Vályi Nagy Géza verseiből előad Kovrig Emil.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 A lipcei kántorcsalád.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
- 23.25 Sárközi Gyula cigányzenekara
- 24.00 Hírek.
- 00.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Budapest II.

- 19.30 Francia nyelvoktatás.
- 19.00 Orgonazene.
- 19.30 Bosco Szent János. Novák Sándor dr előadása.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Ügetőversenyeredmények.
- 21.00 Buttola Edé táncczenekara.

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 5.

Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene

- 10.00 Hírek.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 11.20 Balettzene.
- 11.30 Zsoldos László elbeszélései.
- 12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz
- 12.10 Beszkárt-zenekar.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Balázs Kálmán cigányzenekara
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Ifj. Montáb Lajos nagybögön játszik.
- 15.40 Palasovszky Béla dr előadása.
- 15.50 Fűzy Matild énekel.
- 16.15 Ruszin hallgatónknak
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Melles Béla-zenekar.
- 17.45 Gazdasági szakelőadás.
- 18.10 Képzongorás műsor.

- 18.40 Hogyan lett Japánból világhatalom. Irta Keöpe Viktor. Felolvasás.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Emlékezés Cimarosára.
- 20.20 Márai Sándor előadása.
- 20.40 Zsiga Ernő cigányzenekara.
- 20.55 A révészházban. Derűs játék.
- 21.20 Zsiga Ernő cigányzenekara
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Táncczene.
- 22.35 Rádiózenekar.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
- 24.00 Hírek.
- 00.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Budapest II.

- 17.50 Melles Béla-zenekar.
- 18.35 Gyorsírótanfolyam.
- 19.00 Géczy Barnabás zenekara.
- 19.30 Figaro házassága. Opera.
- 20.00 Hírek.

APROHIRDETESEK

Lakás

Kiadó központban különbejárta 2 utcai szoba, egymásba nyíló parkettás elegánsan burorozva 2-3 személynek vagy családnak, lehetőleg ágynemű nélkül. Felvilágosítás a kiadóba. 70

Két vagy három szobas, fürdőszobas lakást keresek május 1-re. Címeket a kiadóba kérek „Május 1” jelzéssel. 1

Utcai burorozott szoba fiatal ember részére főúton kiadó. Cím a kiadóban. 64

Adás-vétel

Világos nyári öltönyök vételét is megköttem. Molnar, Bemér tér 1. (udvarban) Levelezőlap hívásra házhoz jövök. 961

ARANYAT magas áron veszek
EZÜSTöt Haslinger ékszerész
BRILLIANST Rakoczi-ut 8.

Központhoz közel 11 lakásos jól jövedelmező ház 45.000 pengőért eladó. Erdeklődni dr Dolay ügyvéd, Szaniszló u. 4. Telefon 11-15. 73

HORDOZHATÓ írógépet, használtat, jókárban levőt, megvételre keresek. Cím a kiadóban.

Központhoz közel 2 szobás magánház sürgősen eladó. Értekezni: Pavei utca 20. szám alatt. 53

Hét darabból álló újonnan kárptozott gyönyörű antik Biedermayer garnitúra eladó. Csáky-u. 10 II. 5. 26

Festett modern előszoba szekrényt vesz a színház. 65

Jókarban lévő komplett hálószoba buror eladó. Tilinkó-utca 16. ajtó 8. 79

Eladó vadonatúj 4 + 1 Philips rádió, verseny kerékpár, iróasztal. Vasárnap is megtekinthető. Széchenyitér 1, ajtó 5. 77

Vennék keveset használt színes öltönyt magas termetre. Tompa Mihály-ut 83. 75

Légvédelmi létrák minden méretben kaphatók. Árpád vezér-út 15. Maron fatelep. 68

MAGYAR SZEMLE könyvek kedvezményes áron eladók. Cím a kiadóban. 993

Bitter-Puhr-féle magyar-német, német magyar szótárak kaphatók a Magyar Lapok könyvosztályánál. 992

Nagyvárad város térképe kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalánál (Szilágyi Dezső-u. 5. sz.) Fekete nyomással ára 1.60 színes nyomással ára 2 pengő.

Jó háziszappant megvételre keresünk Cím a kiadóban. 4

KERÉKPÁR, javítandó állapotban, kedvezményes áron eladó. Cím a kiadóban. 989

Különlele

Elcserélném 2 szoba, fürdőszobás lakásomat nagyobb modern lakásért. Cím: Törvényeszek, portás. 80

Jutányosan tanítok németül kezdőket és haladókat. Cím a kiadóban. 82

Mosást, vasalást, surolást vállalkozó, ócska ruha ellenében. Címeket a kiadóba kérek. 81

Felcsibe vagy hérbeadó méhészre kitűnően alkalmas helyen Alsóttfaluban 6 hold szőlő esetleg méhesszel együtt. Értekezni Victoria Bank pénztárnokánál. 74

Szikviz üzemhez társat keresek. Cím a kiadóban. 67

Keresek csendes társat egyezer pengő készpénzzel. Cím a kiadóban. 66

Családnak biztos megélhetést nyújtó keresztény fűszerüzlet átadó. Cím a kiadóban. 56

Allást keres

Kezdő gép és gyorsíró leány délelőtti órákra állást keres. Cím a kiadóba kérem.

Német komoly hölgy délutánra kislánykához menne. Idősebb urinához lakótársrónék. Sztaroveszky-utca 12. Német tanítónő. 71

Allást nyec

Vincellért szakképzett, gyermektelet, hosszabb bizonyítvánnyal felvevünk. Komlós Testvérek, Hlatky-utca 13. szám. 78

Két asztalost keres itteni cég azonnali felvételre. Ajánlatok „Ügyes” jelzőre a kiadóba kéretnek. 72

Elveszett

Elveszett sötétbarna drapp lábú kutyta. Megtaláló hozza Sal Ferenc-u. 6. ajtó 1. alá. 69

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Dr. Paál Árpád
Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc, Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.